

Súd: Okresný súd Považská Bystrica
Spisová značka: 4C/168/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3714207873
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Krivulčíková
ECLI: ECLI:SK:OSPB:2016:3714207873.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Považská Bystrica samosudkyňou JUDr. Katarínou Krivulčíkovou v právnej veci navrhovateľov 1/ G. F., H.. X.X.XXXX, C. Z.. E. XXX/X, C., 2/ P. N., Q.. F., H.. XX.XX.XXXX, C. Z. XXX a 3/ E. Ž., Q.. F., H.. X.X.XXXX, C. Z.. E.H. XXX/X, C., všetci právne zastúpení JUDr. Tiborom Bickom, advokátom, Dukelská 972/7-3, Považská Bystrica proti odporcom 1/ A. E., H.. XX.X.XXXX, C. Q. XXXX/XX, S. C., právne zastúpenému JUDr. Jánom Súkenikom, advokátom, Stred 60/55, Považská Bystrica a 2/ KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441 v konaní o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy takto

rozhodol:

Odporcovia 1/, 2/ sú p o v i n n í zaplatiť navrhovateľke 1/ sumu 10.000 Eur, navrhovateľke 2/ sumu 15.000 Eur a navrhovateľke 3/ sumu 10.000 Eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, s tým, že plnením jedného z odporcov zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého.

Vo zvyšku súd návrh z a m i e t a.

Odporcovia 1/, 2 sú p o v i n n í nahradiť navrhovateľke 1/ trovy právneho zastúpenia vo výške 1.953,88 Eur k rukám právneho zástupcu navrhovateľky1/ JUDr. Tibora Bicka do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z odporcov zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého.

Odporcovia 1/, 2 sú p o v i n n í nahradiť navrhovateľke 2/ trovy právneho zastúpenia vo výške 2.271,84 Eur k rukám právneho zástupcu navrhovateľky1/ JUDr. Tibora Bicka do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z odporcov zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého.

Odporcovia 1/, 2 sú p o v i n n í nahradiť navrhovateľke 3/ trovy právneho zastúpenia vo výške 1.953,88 Eur k rukám právneho zástupcu navrhovateľky1/ JUDr. Tibora Bicka do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z odporcov zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého.

Odporcovia 1/, 2/ sú p o v i n n í zaplatiť na účet Okresného súdu Považská Bystrica súdny poplatok z návrhu vo výške 1 050 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, s tým, že plnením jedného z odporcov zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľky 1/-3/ svojim návrhom proti odporcom 1/,2/ domáhali sa uloženia povinnosti odporcom 1/,2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch navrhovateľke 1/ sumu 130.000 Eur, navrhovateľke 2/ sumu 100.000 Eur a navrhovateľke 3/ sumu 100.000 Eur. Svoj návrh odôvodnili tým, že navrhovateľka 1/ je manželkou nebohého A. F., nar.XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, bytom M. E. XXX/X, C.. Navrhovateľky 2/,3/ sú dcérami nebohého A. F.. Odporca 1/ dňa 7.9.2012 asi o 14:10 hod. riadil osobné motorové vozidlo značky U. K., G. Č. S. - XXX C., po ceste číslo III/6150,

smerom od Dolného Lieskova na Sverepec, kde v úseku cesty pri obci Dolný Lieskov, okres Považská Bystrica, v dôsledku neprispôsobenia rýchlosti jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, stavu a povahe vozovky, pri prejazde miernej pravotočivej zákruty prešiel s vozidlom do protismeru, kde ľavou prednou časťou vozidla narazil do ľavej prednej časti oproti idúceho osobného motorového vozidla značky Š. U. L., G. Č. S. - XXX B., vodiča A. F., C. C., Z.. E. XXX/X, X. S.L., ktorý pri dopravnej nehode utrpel traumaticko-hemoragický (úrazový) šok, v dôsledku viacnásobného roztrhnutia svaloviny srdca, trhlíny pľúcnej žily pri jej vyústení do srdca, cirkulárneho roztrhnutia srdcovnice, zlomeniny krčnej chrbtice, nekompletného roztrhnutia mozgového kmeňa, priečnej zlomeniny hrudnej chrbtice s prerušením miechy a mnohopočetných zlomenín rebier s vykrvácaním do dutiny hrudnej, pričom na následky týchto zranení na mieste nehody dňa 7.9.2012 o 14:55 hod. zomrel. Uvedli, že odporca 1/ porušil ustanovenie § 16 ods. 1 zák. č. 8/2009 Z. z o cestnej premávke, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona (§ 138 písm. h) Tr. zák.) a tým spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zák., začo bol rozsudkom Okresného súdu v Považskej Bystrici, pod spis. zn.: 2T/17/2013 - 199 zo dňa 07.03.2013 odsúdený podľa § 149 ods. 2 Tr. zák., za použitia § 38 ods. 2, 3 Tr. zák., § 36 písm. j), l), n) Tr. zák. na trest 2 (slovom: dva) roky odňatia slobody. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. bol odporca 1/ pre výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 61 ods. 1, 2 Tr. zák. mu bol tiež uložený trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá na dobu 4 (slovom: štyri) roky. Uvedli ďalej, že cestou svojho právneho zástupcu JUDr. Tibora Bicka, advokáta, ako poškodené v trestnom konaní si uplatnili náhradu škody vo výške 303 334,85 Eur, čo predstavovalo škodu za poškodené vozidlo vo výške 3 266 Eur, škodu na alkohole, ktorú ich otec prevážal v čase nehody v aute, a to vo výške 118,99 Eur a nemajetkovú ujmu, spolu vo výške 299 949,86 Eur. Napriek tomu, že počas súdneho konania preukázateľne vyčíslili a zdokladovali požadovanú škodu z titulu zničenia auta (odborným vyjadrením P. G. U., znalecký úkon č. 65/2012 zo dňa 20.12.2012) a zničených liehovín (dokladom o zaplatení zo dňa 9.12.2011), súd nepovažoval tieto doklady za jednoznačné a rozhodol tak, že nás podľa § 288 ods. 1 Tr. por. odkázal s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. Proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica pod spis. zn. 2T/17/2013 - 199 zo dňa 7.3.2013 podali odvolanie jednak navrhovateľky 1/,2/ a 3/ ako poškodené, a to proti výroku, ktorým ich súd odkázal s ich nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie, jednak odporca 1/ ako obžalovaný proti výroku o treste. Krajský súd v Trenčíne o ich odvolaní a odvolaní odporcu 1/ rozhodol rozsudkom sp. zn. 23To/68/2013 - 217 zo dňa 13.02.2014, a to tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Tr. por. zrušil v napadnutom rozsudku celý výrok o treste. Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. odsúdil odporcu 1/ podľa § 149 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. j), l), n) Tr. zák., § 39 ods. 1 Tr. zák. k trestu odňatia slobody na 1 (jeden) rok nepodmienečne. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. sa obžalovaný zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 61 ods. 1, 2 Tr. zák. súd odporcovi 1/ uložil trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá na dobu 4 (štyri) roky. V zmysle § 319 Tr. por. krajský súd odvolanie navrhovateľiek ako poškodených zamietol. Zo strany odporcu 1/ im bola neskôr zaplatená suma 1 000 Eur a zo strany KOOOPERATIVY poisťovne, a.s. Vienna Insurance Group zvyšok vyššie uvedeným odborným vyjadrením určenej sumy za poškodené vozidlo a tiež im bola napokon odporcom 1/ zaplatená i suma 118,99 Eur za prevážaný alkohol. Poukázali na to, že osobné motorové vozidlo, ktoré viedol odporca 1/ bolo v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú jeho prevádzkou, povinne zmluvne poistené u odporcu 2/. V zmysle citovaného zákona zodpovedá odporca 2/ za škodu spôsobenú prevádzkou poisteného vozidla v rozsahu uvedenom v § 4 ods. 2. Zavinenie odporcu 1/ na dopravnej nehode je nepochybné.

Navrhovateľka 1/ uviedla, že ako manželka nebohého A. F., s ním žila v spoločnej domácnosti, v byte na adrese Z.. E. XXX/X, C.. Ich manželstvo bolo od začiatku až do konca príkladné, harmonické a idylické a ako také ho vnímali nielen oni s manželom, ale i ich okolie. A. F. bol starostlivý, pracovitý a obetavý manžel a otec. Pomáhal jej s domácimi prácami, venoval sa deťom. Často si spolu s dcérami vyšli na prechádzku do lesa, podnikali výlety po Slovensku. Manžel rád pracoval na záhrade, cez víkendy všetci chodievali do Visolaj k rodičovskému domu, kde sú rozľahlé trávne porasty, ktoré kosil, staral sa o dom. Mnohokrát na chalupe celá rodina opekali a prežívali príjemné chvíle. Keď si chcel manžel odpočinúť, stačilo mu posedieť si niekde v záhrade, zavrieť oči a počúvať spev vtákov. Bol veselej povahy, spoločenský, nekonfliktný, s nikým sa nehneval, nemal nepriateľov, komu mohol, tomu pomohol. Všetci ho mali radi, vážili si ho. Na jeho pohrebe bolo až extrémne veľa ľudí, každý sa s ním chcel rozlúčiť a mnohí neveriacky krútili hlavami nad tým, že tak dobrý človek, akým nepochybne bol, musel zísť z

tohto sveta za tak tragických okolností. A. F. bol v čase svojej smrti zdravý. Mal len trochu vyšší tlak, na ktorý bral lieky, no inak bol v úplnom poriadku. Mal rád spoločnosť, rád sa zabával, veľmi sa tešil na 8.9.2012, kedy mala mať ich dcéra P. svadbu. Na svadbách i iných akciách totiž bavil ľudí, hrával na harmonike. Pracoval 15 rokov ako vodič kamiónu, jazdil do Nemecka, do Španielska. Potom sa zamestnal ako vodič autobusu na medzimestskej linke SAD, bol živiteľom rodiny. Medzi navrhovateľkou 1/ a nebohým manželom A. existovali silné sociálne, morálne, citové a kultúrne putá. Jeho strata bola pre ňu ako manželku, rovnako i pre ich dve dcéry, obrovským šokom a dodnes je traumou.

Navrhovateľka 2/ uviedla, že je staršou dcérou nebohého A. F.. S otcom mali krásny vzťah, veľmi na ňom lipla. Vo všetkom bol jej vzorom a bola hrdá na to, že je jeho dcéra. Spomínala si na časy, keď otec pracoval ako vodič kamiónu a odchádzal často i na týždeň či dva do cudziny. Spolu so sestrou E. vždy pri jeho odchode stáli na balkóne, dívali sa za ním, keď odchádzal a plakali. Chceli byť s ním a ťažko prežívali rozlúčky. Paradoxom je, že práve vtedy, keď sa zamestnal na SAD ako vodič autobusu, do zahraničia jazdiť prestal a mohli s ním byť každý deň, odišiel od nich navždy. Keď sa čo i len spomenie jeho meno, hneď plače. Hoci sa už rok a pol pred otcovou smrťou odsťahovala z rodičovského domu a začala bývať s priateľom, súčasným manželom, v rodinnom dome v Mojtiáne, s otcom bola takmer každý deň, stále sa navštevovali. Otec pomáhal jej a priateľovi so stavbou domu, bol šikovný a zručný. Výborne si rozumel i s jej priateľom. Deň 8.9.2012 mal byť najkrajším dňom jej života, keďže sa mala vydávať. Na svadbu už bolo všetko pripravené, svadobčania sa u nich schádzali, tešila sa na okamih, keď ju bude otec viesť k oltáru. Na rôznych rodinných stretnutiach zabával pozvaných, sršal vtipom, bol veselý, zanôtil i na harmonike. V ten osudný deň, keď vyhasol jeho život, im pomáhal okrem iného i s rozvozom výslužiek svadobčanom. A práve to sa mu stalo osudným. Celý svoj produktívny život prežil za volantom a za volantom i poslednýkrát vydýchol. Neporušil nič, nijako nepochybil, zomrel vinou odporcu 1/. Jeho smrť bola pre ňu obrovským šokom, veď išiel len zaviesť výslužky. Deň, počas ktorého sa mala stále smiať, celý preplakala. Hoci svadobný obrad v kostole sa uskutočnil, všetci ho preplakali a samozrejme, že žiadna svadobná hostina po ňom nenasledovala. Odklad svadby by nič nevyriešil. V súčasnosti, keď ju kamaráti či členovia rodiny pozývajú na svadbu, úctivo ich pozvania odmieta. Nie je a asi ani nikdy nebude schopná zúčastniť sa svadobného obradu a zábavy. Pri pomyslení na svadbu sa jej hneď vybaví tá hrôza, ktorá predchádzala jej svadobnému dňu a zmocní sa jej úzkosť a obrovský žiaľ. Hoci zatiaľ s manželom deti nemajú, už teraz je jej smutno z toho, že jej budúci potomkovia nikdy nebudú poznať svojho dedka, ktorý by ich zahrnul láskou, mnohému by ich naučil a bol by tak skvelý ako bol pri výchove a starostlivosti o synčeka jej sestry E..

Navrhovateľka 3/ uviedla, že je mladšou dcérou nebohého A. F.. Otca veľmi ľúbila, výborne si rozumeli. Vo všetkom jej bol oporou. Ťažko, rovnako ako sestra P., prežívala jeho časté odchody pri cestách do zahraničia, keď pracoval ako vodič kamiónu. O to šťastnejšia bola, keď sa zamestnal ako vodič autobusu na trase Podhorie - Beluša. Mohla tak s ním byť každý deň. Dňa 5.3.2011 sa vydala. Otec financoval celú ich svadbu. S jej manželom si výborne rozumel, a tak i po svadbe zostali bývať v byte rodičov. Synček Z. sa im narodil 28.7.2011, otec ho zbožňoval. Už počas jej tehotenstva, keď v čomkoľvek potrebovala pomôcť, vždy bol naporúdzi. Keď potrebovala odvieť do tehotenskej poradne či inam k doktorovi, vedela, že na otca sa s týmto môže obrátiť v ktorúkoľvek dennú či nočnú hodinu. V malom Z. sa videl. Venoval sa mu, prechádzal sa s kočíkom, neskôr, keď už malý chodil, brával ho na výlety, rozprával mu rozprávky, hrával na harmonike. Keďže otec počas svojich pracovných jász mával prestávky práve v Beluši, kde spolu bývali, dal jej vopred vedieť, kedy bude prestávkovať, ona so synom prišla k zastávke a skočili spolu aspoň na zmrzlinu, a to napriek tomu, že večer sa doma opäť stretli. Využívali teda každú možnú chvíľu na to, aby mohli byť spolu. S manželom sa neskôr rozhodli, že sa osamostatnia, postaví si dom, s čím im chcel otec pomôcť. Bol vždy veľmi pracovitý. Po jeho smrti sa však rozhodli zastať bývať s mamou, ktorá za otcom strašne žiali a neboli by preto schopní nechať ju samu. Otec zomrel práve deň pred sestrinou svadbou, na ktorú sa všetci veľmi tešili. Namiesto veselosti a radosti ten deň preplakali a s tým, že ich otec navždy opustil sa nezmiarili do dnešného dňa, je to obrovská strata. Otec mal ešte toľko plánov, tak veľa vecí chcel ešte urobiť, tešil sa na ďalšie vnúčatá, mal sny a túžby.

Navrhovateľky 1/,2/,3/ ďalej uviedli, že ako manželka a dcéry, tvorili s nebohým A. F. plne fungujúcu rodinu s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami. Z jeho nečakanej smrti prežívajú nielen pocity úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku, ale stratili i možnosť viesť s ním súkromný a rodinný život. Odo dňa jeho smrti sú ochudobnení o sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov, o stratu lásky a radosti s ním prežívaných. Túto stratu prekonávajú iba s výraznými a pretrvávajúcimi ťažkosťami. Celú situáciu vnímajú ťažšie najmä cez sviatky, či výročia. Zo sviatkov nemajú nič, skôr

plačú ako sa tešia. Odporca 1/ sa počas celého prípravného konania s nimi nestretol a svoju ľútosť nad svojim počínom a jeho dôsledkom nevyjadril osobným a do očí povedaným ospravedlnením. Až na hlavnom pojednávaní na súde sa toto snažil napraviť, no ani vtedy sa na nich ani nepozrel. Ako rodina si ponese fatálne následky jeho konania až do konca života. Protiprávnym konaním odporcu 1/ došlo k nenávratnej deštrukcii tých medziľudských väzieb, ktoré tvoria základ a rámec súkromného života navrhovateľiek a tým k intenzívnemu zásahu do ich osobnostných práv a práva na súkromie a rodinný život. Právo na ochranu osobnosti bolo porušené protiprávnym zásahom, ktorého následky nie je možné odstrániť len morálnou satisfakciou, pretože žiadna forma morálneho zadosťučinenia by nepostačovala na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma na ich osobnosti. To vyplýva i z okolností prípadu a vysokej intenzity nepriaznivého následku konania odporcu 1/, ktorý je absolútne nereparovateľný. Intenzitu zásahu do ich práv zvyšuje skutočnosť, že s nebohým A. F. prežili celý život v spoločnej domácnosti, ako aj tým, že jeho úmrtie s ohľadom na jeho dobrý zdravotný stav, bolo pre nich úplne nečakané. Významná je aj bližšie neurčiteľná doba pôsobenia nepriaznivého následku zásahu do ich osobnostných práv. Vzniknutá trauma je z ich životov prakticky neodstrániteľná. S ohľadom na závažnosť vzniknutej ujmy, ktorá je daná mierou intenzity zásahu a časom trvania nepriaznivého následku, domáhajú sa náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Táto hmotná satisfakcia, ktorá je zároveň prejavom slušnosti a spravodlivosti, však nemôže úplne odčiniť dopad tragickej udalosti, ktorá bola dôsledkom konania odporcu 1/ a ktorá zanechala v ich životoch trvalé následky. Konaním odporcu 1/ došlo k zásahu do ich súkromia, keď sa navždy stratila možnosť viesť rodinný a súkromný život s manželom a otcom, ich interpersonálne a rodinné väzby sú ireverzibilne narušené. Poukazovali na to, že v prípade, že interpersonálne väzby tvoriace základ a rámec súkromného života jednotlivca dosahujú určitú intenzitu a vykazujú určité ďalšie charakteristiky, môže takouto deštrukciou vzťahov dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu súkromia ako čiastkového práva na ochranu osobnosti za podmienky, že konanie pôvodcu zásahu je protiprávne, je objektívne spôsobilé do práva na ochranu osobnosti zasiahnuť a existuje príčinná súvislosť medzi protiprávnym zásahom do osobnosti fyzickej osoby objektívne spôsobilým vyvolať nemajetkovú ujmu, spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby a vznikom tejto nemajetkovej ujmy. Právnym prostriedkom ochrany proti takémuto zásahu je návrh, ktorým sa fyzická osoba domáha podľa ustanovení o ochrane osobnosti primeraného zadosťučinenia, ktoré môže mať i podobu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V takomto prípade je daná aktívna legitímácia tomu subjektu, ktorému svedčí existencia kvalifikovaného vzťahu s nebohým, nakoľko právo na súkromie je jedným zo základných osobnostných práv fyzickej osoby tak, ako to má na mysli aj § 11 Občianskeho zákonníka. V zmysle Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v hlavne I, článku 2, je na prvom mieste právo na život. Otázka primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch musí zohľadňovať závažnosť a intenzitu zásahu do základných práv garantovaných Dohovorom. Ochrana ľudského života je rovnako garantovaná i v Listine základných práv a slobôd a v Čl. 15 Ústavy Slovenskej republiky. S poukazom na § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka boli presvedčení o tom, že v dôsledku tragickej smrti A. F. pri dopravnej nehode, ktorú spôsobil odporca 1/, ide o nesmierne závažnú ujmu. Mali za to, že vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, na veľmi intenzívny zásah do súkromia a spôsobenú citovú ujmu, je požadovaný nárok dôvodný. Vina odporcu 1/ bola preukázaná v trestnom konaní a súd je v zmysle § 135 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných predpisov, a kto ich spáchal, preto nie je potrebné skúmanie žalovaného v prvom rade. Je potrebné vychádzať zo zistení obsiahnutých v trestnom spise. Je nepochybné, že v dôsledku dopravnej nehody, ktorá bola spôsobená odporcom 1/ došlo k fatálnemu zásahu do osobnostného práva navrhovateľiek tak, že bola narušená celistvosť ich rodiny, bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné. Ochudobnenie navrhovateľiek ako manželky a dcér nebohého v citovej oblasti je nenapraviteľné, zasiahlo do rodinného zväzku, keď je rodina významnou spoločenskou kategóriou.

Navrhovateľky poukazovali na to, že odporca 2/ má úžitky zo zákonom dovolenej rizikovej činnosti, toto je predmetom jeho podnikateľskej činnosti, ktorú nepochybne vykonáva na svoj účet a svoje nebezpečenstvo a má preto niest' aj zvýšené nebezpečenstvo zo závažných škôd z tejto činnosti a neprenášať ho na poškodených. Zvýšené riziko nebezpečenstva z dopravy, ktoré nie vždy možno odstrániť a eliminovať, je kryté práve povinným zmluvným poistením, ktorú povinnosť v prospech poisťovateľov, prevádzkovateľom motorových vozidiel uložil štát. Podľa § 1 zákona č. 381/2001 Z. z. tento zákon upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Povinnosť odporcu 2/ plniť navrhovateľkám náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je daná v zmysle § 823 Občianskeho zákonníka v spojení s § 15 a § 4 ods. 2 zákona

č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti rozšírila povinnosti poisťovateľov a pojem poškodený chápe omnoho širšie ako zákon č. 381/2001 Z. z. Podľa článku 1 ods. 2 uvedenej smernice „poškodený“, znamená akúkoľvek osobu oprávnenú na náhradu, pokiaľ ide o akúkoľvek škodu spôsobenú motorovými vozidlami. Vo veci C-22/12 začatej na podklade návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podanom rozhodnutím Krajského súdu v Prešove z 8. novembra 2011, vo veci D. c/a S. B. D., Súdny dvor Európskej únie (druhá komora) rozhodol rozsudkom dňa 24.10.2013 takto: „Článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.“ Keďže Súdny dvor nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, ďalšie posúdenie ostáva na vnútroštátnom súde, avšak je zjavné, že vnútroštátne právo - či už Slovenskej alebo Českej republiky - takúto možnosť priznáva, dokonca v prípade Slovenskej republiky na rozdiel od Českej republiky výšku priznanej nemajetkovej ujmy právo nijako nelimituje. Keďže zodpovednosť poisteného v tomto prípade vyplýva z § 11 a 13 Občianskeho zákonníka, vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje tomu, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú uvedené smernice. Vychádzajúc z občianskoprávnej ochrany osobnosti, ktorá je na rozdiel od administratívnej a trestnoprávnej, založená na objektívnom zodpovednostnom princípe, na vznik zodpovednosti podľa noriem občianskeho práva, nie je potrebný subjektívny predpoklad spočívajúci v zavinení. Je nepochybné, že zásah do ich osobnostných práv spôsobených úmrtím Jozefa Lazového, došlo k najzávažnejšiemu následku aký môže v citovej oblasti nastať. V zmysle § 11 a 13 Občianskeho zákonníka im prináleží za tento zásah primerané zadostučinenie vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch ako finančnej satisfakcie.

Odporca 1/ žiadal návrh navrhovateľiek voči nemu zamietnuť. Uviedol, že v žiadnom prípade nespochybňuje, že jeho konaním došlo k protiprávnemu zásahu do osobnostných práv navrhovateľiek, pričom si uvedomuje závažnosť následkov, ktoré týmto vznikli. On sám sa nedokázal s usmrtením A. F. vnútorne vysporiadať a pocit viny ho neustále prenasleduje, i keď nekonal úmyselne. Svoje nedbanlivostné konanie úprimne oľutoval a svoju úprimnú ľútosť vyjadril aj navrhovateľkám prostredníctvom listu, ktorý im zaslal počas svojej hospitalizácie, nakoľko on sám počas dopravnej nehody utrpel zranenia, ktoré si vyžiadali dlhú dobu liečenia. Počas trestného konania odporca 1/ viackrát úprimne oľutoval svoje konanie a prijal plne zodpovednosť za jeho následky. Taktiež sa snažil nahradiť navrhovateľkám škodu z vlastných finančných prostriedkov, keď im uhradil sumu vo výške 1.118,99 Eur. Vzhľadom na jeho pomery nebolo v jeho silách uhradiť navrhovateľkám zvyšok požadovanej náhrady škody. Pokiaľ sa týka nároku navrhovateľiek na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, tento nespochybnil. Nesúhlasil však s výškou sumy, ktorú navrhovateľky požadujú a považoval ju za neprimerane vysokú, avšak jej dôvodnosť nechal na uvážení súdu. Uviedol ďalej, že v čase, keď došlo k dopravnej nehode bol povinne zmluvne poistený pre zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u odporcu 2/. V tomto smere sa stotožnil s navrhovateľkami, keď mal za to, že i nemajetková ujma spadá pod rozsah náhrady škody, a to podľa § ods. 2 písm. a) ZoPZP, ktorú je povinný uhradiť odporca 2/ na základe existencie zmluvy o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Svoje stanovisko pritom opieral o smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. 9.2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia. Táto smernica síce pojem škoda nedefinuje, ale z jej znenia je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, keď používa pojmy akákoľvek ujma alebo škoda. Aj z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie vyplýva, že členské štáty musia pri výkone svojich právomocí v tejto oblasti rešpektovať právo Únie

a že vnútroštátne ustanovenia, ktoré upravujú náhradu škody pri dopravných nehodách spôsobených prevádzkou motorových vozidiel, nemôžu odňať smernici jej potrebný účinok. Toto stanovisko vyjadrila tretia komora súdneho dvora vo svojom rozsudku z 9.6.2011 vo veci C-409/2009. Poukázal na to, že súdny dvor je inštitúciou Európskej únie, ktorej náplňou je zabezpečiť dodržiavanie práva EÚ pri výklade a aplikácii právnych noriem vydaných orgánmi Únie, ktoré sú záväzné pre všetky subjekty európskeho práva, t.j. orgány Únie, členské štáty, ich občania a právnické osoby. Právomoci súdneho dvora sú upravené v čl. 19 Zmluvy o EU a v čl. 251 - 281 Zmluvy o fungovaní EU. Súdny dvor uskutočňuje jednotný výklad európskeho práva, je viazaný výlučne komunitárnym právom. Nedisponuje žiadnou právomocou nad aplikáciu národného práva členských štátov, ale rozhoduje v prípade konfliktov národného práva s právom Únie. Proti rozhodnutiam súdneho dvora nie je možné podať odvolanie a členský štát musí postupovať v zhode s výkladom práva EU uskutočneným Súdnym dvorom, v prípade ak podľa názoru Súdného dvora vnútroštátne právo v rozpore s právom EU. Možno vychádzať z toho, že súdny dvor svojimi rozhodnutiami špecifikuje obsah predpisov komunitárneho práva a v tomto prípade sa musí byť jeho výklad s ohľadom na čl. 19 ods. 3 Zmluvy o EU považovaný za záväzný, pretože fakticky v skutočnosti je súčasťou výkladového pravidla. Pokiaľ teda aj navrhovateľky v návrhu poukazujú na rozsudok súdneho dvora Európskej únie zo dňa 24.10.2013 vo veci C-22/12, v ktorej tento rozhodol o prejudiciálnej otázke, je tento výklad súdneho dvora pre národné súdy záväzný. Nestotožnil sa s návrhom, pokiaľ navrhovateľky žiadajú, aby boli odporca 1/ a odporca 2/ zaviazaní k náhrade škody spoločne a nerozdielne. Podľa názoru odporcu 1/ medzi ním a odporcom 2/ nie je možné založiť solidárnu zodpovednosť na náhradu nemajetkovej ujmy. V ustanovení § 438 ods. 1 zákona Občianskeho zákonníka sú upravené podmienky spoločnej zodpovednosti sa pre vznik pasívnej solidarity vyžaduje, aby škodu spôsobilo viac škodcov. Z tohto jednoznačne vyplýva, že vzniku škody musí predchádzať konanie viacerých osôb, ktoré nemusí byť navzájom podmienené. V prípade navrhovateľa vzniku nemajetkovej ujmy takéto konanie nepredchádzalo a táto bola spôsobená výlučne ako dôsledok konania odporcu 1/. Poukázal ďalej i na to, že medzi ním a odporcom 2/ je záväzkový vzťah, na základe ktorého má odporca 1/ nárok, aby odporca 2/ uhradil vzniknutú nemajetkovú ujmu navrhovateľkám za neho. Tento vzťah predstavuje uzatvorená zmluva o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, avšak táto nezakladá spoločnú zodpovednosť odporcov. Zo zákonnej úpravy § 15 ods. 1 ZoPZP vyplýva, že navrhovateľky majú priamy nárok na náhradu nemajetkovej ujmy aj voči odporcovi 2/ a je na ich zvážení, či si svoje nároky uplatnia voči poistenému alebo poisťiteľovi, ale poistné plnenie môžu dostať len raz. V tomto prípade sa jedná o situáciu, keď majú navrhovateľky nárok na to isté plnenie od oboch odporcov, avšak proti každému z iného právneho dôvodu. Proti odporcovi 1/ sa jedná o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vzniknutej zásahom do osobnostných práv navrhovateľiek, kým proti odporcovi 2/ sa jedná o osobitný zákonný nárok vyplývajúci z § 15 ods. 1 PZP, pričom predpokladom vzniku nároku je uzatvorenie zmluvy o povinnom zmluvnom poistení. V danom prípade sa medzi odporcom 1/ a odporcom 2/ jedná o postavenie podobné postaveniu dlžníka a ručiteľa, keď ide o dva záväzky zaplatiť navrhovateľkám ten istý dlh, pričom navrhovateľky nemôžu to isté plnenie dostať dvakrát. Z toho vyplýva, že v prípade plnenia jedného z odporcov záväzok voči druhému zaniká. I z tohto jednoznačne vyplýva, že voči odporcovi 1/ je potrebné návrh zamietnuť, keďže je preukázané, že bol u odporcu 2/ v čase zásahu do osobnostných práv navrhovateľiek poistený. Keďže navrhovateľky využili svoje zákonné právo a uplatnili si nárok na náhradu škody voči odporcovi 2/, je návrh voči odporcovi 1/ nedôvodný, inak by navrhovateľky získali to isté plnenie dvakrát.

Odporca 2/ žiadal návrh navrhovateľiek voči nemu zamietnuť. Uviedol, že nemajetková ujma nie je škoda, čo je zrejme i zo samotnej systematiky Občianskeho zákonníka, kde ochrana osobnosti a nemajetková ujma je upravená v prvej časti Občianskeho zákonníka - Všeobecné ustanovenia, pričom zodpovednosť za škodu je upravená v šiestej časti Občianskeho zákonníka - Zodpovednosť za škodu a za bezdôvodné obohatenie. Ide teda o dva úplne odlišné právne nároky, a z tohto dôvodu mal za to, že v prípade nemajetkovej ujmy odporcu 2/ nie je pasívne legitimovaný a je voči nemu potrebné návrh zamietnuť. Odporca 2/ žiadnym spôsobom nezasiahol do osobnostných práv navrhovateľov a v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) zákona č.381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nemá povinnosť hradiť subjektu, do ktorého práv bolo zasiahnuté, nemajetkovú ujmu, nakoľko v zmysle uvedeného ustanovenia zákona poisťovňa hradí poškodenému náklady pri usmrtení a v súlade s § 449 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa uhrádzajú primerané náklady spojené s pohrebom, pokiaľ neboli uhradené pohrebným poskytnutým podľa predpisov o nemocenskom poistení. Uviedol, že Európsky súdny dvor, ktorý vydal rozsudok, na ktorý poukazuje právny zástupca, je súdnym orgánom Európskej únie, ktorý v spolupráci so súdnymi orgánmi členských štátov dohliada na uplatňovanie a jednotný výklad práva Únie. Súdny dvor vo svojej

judikatúre vyvodil pre vnútroštátne správne a súdne orgány povinnosť, aby v rámci svojich právomocí v plnom rozsahu uplatňovali právo Únie a chránili práva priznané občanom (priame uplatňovanie práva Únie), pričom zostanú nepoužité všetky ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré sú v rozpore s právom Únie bez ohľadu na to, či boli prijaté pred alebo po prijatí právnej normy Únie (prednosť práva Únie pred vnútroštátnym právom). Jeho úlohou bolo zabezpečiť dodržiavanie práva pri výklade a uplatňovaní zmlúv spoločenstva. Rozhodnutia Európskeho súdneho dvora nedávajú odpoveď na otázku, či sú jeho rozhodnutia záväzné erga omnes, alebo inter partes. ESD interpretačne dotvára existujúce právo. Jeho použitá výkladová metóda je predovšetkým teleologická. Súdny dvor vychádza z toho, že musí zaistiť čo najväčšiu účinnosť a presaditeľnosť komunitárneho práva v členských štátoch. V právnom zmysle judikatúra ESD nemôže byť všeobecne záväzná, teda nemôže mať normatívny charakter. Význam má záväzný a smerodajný výklad obsiahnutý v doterajšej judikatúre ESD. ESD svojimi rozhodnutiami iba špecifikuje obsah predpisov komunitárneho práva. Právnym titulom k záväznosti existujúcej judikatúry ESD pre národné súdy nie je jeho normatívny charakter, ktorý neexistuje, ale povinnosť aplikovať komunitárne právo správne, t. j. tak, ako určil Súdny dvor. Pokiaľ ide o rozhodnutia Súdného dvora iné ako výkladové, teda tie, ktoré sa týkajú platnosti orgánov Spoločenstva, z ich povahy nesporne vyplýva, že musia mať účinky erga omnes. Pokiaľ však ide o rozhodnutia, ktoré predstavujú riešenia konkrétneho sporu, tie majú zase účinok inter partes. Z rozsudku ESD vo veci v právnej veci E. D. proti 1/ Q. S., 2/ C. D. prejednávanej na Krajskom súde v Prešove, na ktorý poukazuje i právny zástupca v podanom návrhu, je evidentné, že ide o prípad dopravnej nehody, ktorá sa stala na území Českej republiky. Dopravná nehoda bola spôsobená motorovým vozidlom p. D., pričom dopravnú nehodu zavinil p. S.. Pri dopravnej nehode na území Českej republiky došlo dňa 7.8.2008 k úmrtiu p. D., manžela p. D.. V zmysle Dohovoru o práve použiteľnom na dopravné nehody uzavretého v Haagu 04.05.1971 (v SR uverejnený ako vyhláška č.130/1976 Zb.), ktorý ratifikovala Slovenská a Česká republika, ako i ďalšie krajiny „Rozhodným právom sú vnútorné predpisy štátu, na území ktorého došlo k nehode“. Článok 4 tohto Dohovoru upravuje výnimky pre prípad, ak sa na dopravnej nehode zúčastní iba jedno vozidlo registrované v inom štáte, než v ktorom došlo ku nehode. Pod písm. b) sa však uvádza, že ak sa na nehode zúčastňujú dve vozidlá alebo viac vozidiel, platí ustanovenie písm. a) (teda skutočnosť, že rozhodnými sú vnútorné predpisy štátu registrácie na určenie zodpovednosti) iba v prípade, že všetky vozidlá sú registrované v tom istom štáte. Vzhľadom k uvedenému článok čl. 4 Dohovoru nemožno na predmetný prípad aplikovať, nakoľko dopravná nehoda bola spôsobená na území Českej republiky, na nehode sa zúčastnili dve vozidlá, jedno registrované v inom štáte (Slovenská republika) a druhé registrované v štáte, v ktorom došlo ku dopravnej nehode, preto sa v danom prípade aplikuje čl. 3 Dohovoru o práve použiteľnom na dopravné nehody uzavretého v Haagu 04.05.1971 - „Rozhodným právom sú vnútorné predpisy štátu, na území ktorého došlo k nehode“. ESD vyslovil svoje právne stanovisko a rozhodnutie v právnej veci p. D. C-22/12, na ktorú sa vzťahuje rozhodné právo - právo Českej republiky, ktoré odlišne od slovenského práva upravuje odškodnenie pre pozostalých v prípade usmrtenia tak, že povinné zmluvné poistenie má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. ESD vo svojom rozsudku určil, že povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenú blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. To znamená, že právo uplatniteľné v konkrétnom prípade upravuje i právo pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy. V danom prípade bolo uplatniteľné právo české, ktoré upravuje nemajetkovú ujmu pozostalých ako jednorazové odškodnenie na základe zodpovednosti poisteného za škodu. Český zákon o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou vozidla č. 168/1999 Sb., na rozdiel od slovenského zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla definuje povinnosť nahradiť škodu usmrtením, pričom slovenský zákon v § 4 ods. 2 definuje povinnosť nahradiť náklady pri usmrtení. Uvedené rozhodnutie však nie je možné aplikovať v tomto konaní, nakoľko slovenská právna úprava, pod nemajetkovou ujmu nerozumie pojem škoda. V zmysle § 4 ods. 2 písm. a/ a c/ zákona 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla: poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení. V prípade usmrtenia poškodeného majú rodinní príslušníci poškodeného nárok na náhradu nákladov na výživu a nákladov spojených s pohrebom. Náhrada nemajetkovej ujmy nespadá pod rozsah poistenia upravený v § 4 vyššie citovaného zákona, a preto navrhovateľky nemajú nárok vymáhať túto náhradu od odporcu 2/. Mal za to, že náhrada nemajetkovej ujmy nespadá

pod rozsah poistenia upravený v § 4 vyššie citovaného zákona, a preto navrhovateľky nemajú nárok vymáhať túto náhradu od odporcu 2/ a to ani po vydaní rozhodnutia ESD C-22/2012, nakoľko uvedené rozhodnutie je záväzné len inter partes a vzhľadom na odlišné rozhodné právo, ktoré je aplikovateľné v danej veci, ho nemožno použiť ako argumentáciu v tejto prejednávanej veci. Zároveň poukazyval na skutočnosť, že ESD nevyslovil nesprávnu implementáciu tzv. motorových smerníc do právneho poriadku Slovenskej republiky ani rozpor § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. so smernicou, nariadením či ustanovením ZES, naopak v zmysle konštantnej judikatúry ESD stanovenie rozsahu poistenia je úlohou členských štátov EU, preto sa v rozhodnutí ESD C-22/12 uvádza, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Podľa informácií odporcu nie je nemajetková ujma predmetom povinného zmluvného poistenia ani v Rakúsku, či Nemecku, a preto nie je právna úprava v slovenskom práve v rámci EU ojedinelá. Uviedol ďalej, že vo všeobecnosti je možné konštatovať, že právny poriadok EU nerieši náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých po obetiach dopravných nehôd a ani ju riešiť nemôže, pretože rozsah poistenia spadá v zmysle zakladateľských dokumentov EU do právomoci národných štátov. Harmonizácia v rámci EU sa týka iba poistného krytia v rámci povinného zmluvného poistenia; mimo harmonizácie je spôsob a rozsah náhrady škody, ktoré upravuje národné zákonodarstvo v rámci svojej právomoci. Z ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. vyplýva, že toto ustanovenie nepokrýva uvedený druh nemajetkovej ujmy, ale kryje iba škodu na zdraví a náklady pri usmrtení, pričom škodu na zdraví a nemajetkovú ujmu Občiansky zákonník jasne od seba odlišuje (§ 13 ods. 2 až § 16 Občianskeho zákonníka na jednej strane a § 444 a nasl. Občianskeho zákonníka na druhej strane). ESD v rámci výkonu svojej právomoci nekonštatoval v citovanom rozsudku, že ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. je v rozpore s únijným právom. Zároveň poukázal na skutočnosť, že súkromné právo členského štátu EU, pokiaľ sa neprieči právu EU, je oprávnený vykladať iba národný súd, ktorý musí vychádzať z platného právneho stavu zakotveného v zákone č. 381/2001 Z. z. a v Občianskom zákonníku, pričom nemajetková ujma nie je totožná so škodou.

K výške uplatneného nároku odporcu 2/ uviedol, že k úmrtiu manžela navrhovateľky 1/ a zároveň otca navrhovateľiek 2/, 3/ A. F. došlo nešťastnou zhodou okolností, nakoľko vodič motorového vozidla ev. č. S. XXX C., odporcu 1/, určite nechcel svojim konaním spôsobiť inému akékoľvek ublíženie na zdraví, či dokonca smrť. Po smrti blízkeho človeka (bez ohľadu na dôvod úmrtia) pociťuje rodina, resp. blízke osoby stratu, ktorá sa prejavuje plačlivosťou, smútkom či inými emóciami. Bez ohľadu na dôvod úmrtia sa blízke osoby musia vysporiadať so smrťou, pričom každý človek je jedinečný, a preto sa vyrovnáva každý so smrťou rozdielne dlho a iným spôsobom. Je samozrejmé, že najťažšie zvládajú úmrtie najbližší členovia rodiny zomrelej osoby, príp. osoby, ktoré bývali so zomretou osobou v spoločnej domácnosti, nakoľko spoločne prežívali svoje radosti i starosti a navzájom si pomáhali. V takomto prípade dochádza samozrejme i k strate príjmu, čo má často nepriaznivé následky i na život osôb, ktoré so zomretým bývali v spoločnej domácnosti. Je samozrejmé, že pre rodinu je vyrovnanie sa so smrťou člena rodiny o to ťažšie, ak príde náhle a nečakane. Mali však za to, že pri náhrade nemajetkovej ujmy musí súd prihliadať na všetky okolnosti prípadu, teda i na skutočnosť, za akých okolností k zásahu do osobnostných práv došlo. Podľa R.č. 21/1995 pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy musí mať súd preukázané, že sú tu okolnosti preukazujúce, že v konkrétnom prípade nestačí zadosťučinenie podľa ustanovenia § 13 ods. 1 O. z., a to najmä z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých dôsledkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na postavenie žalobcu v rodine a spoločnosti. Mal za to, že u navrhovateľov 2/, 3/ nevznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko i napriek skutočnosti, že s otcom mali pekný vzťah mali už založené svoje vlastné rodiny. Výška nemajetkovej ujmy stanovená navrhovateľmi je vzhľadom na okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo neopodstatnene vysoká. Odporcu 1/ nezasiahol do osobných práv navrhovateľov úmyselne, k zásahu do práva na život A. F. došlo nešťastnou zhodou okolností. Taktiež je zrejmé, že určitou formou morálneho zadosťučinenia je i rozhodnutie v trestnom konaní voči subjektu, ktorý zásah spôsobil, t.j. voči odporcovi 1/, ktorý poskytol navrhovateľkám morálne zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia na hlavnom pojednávaní. Z rozsudku Krajského súdu v Trenčíne 23To/68/2013 je zrejmé, že odporcu 1/ vyjadril ľútosť pozostalým i prostredníctvom listu. Poistovňa, ako subjekt, ktorý do práv navrhovateľov nezasiahol, nie je schopný navrhovateľkám poskytnúť morálne zadosťučinenie, to znamená nie je schopná sa ospravedlniť za konanie svojho klienta, poisteného odporcu 1/, nakoľko tento zásah nespôsobila ani ho nijakým spôsobom nevedela ovplyvniť, a preto nemôže byť pasívne legitimovaná v danom spore. Len v prípade, že morálne zadosťučinenie nie je postačujúce prichádza do úvahy priznanie

nemajetkovej ujmy v peniazoch. Poistovňa nie je schopná ani oprávnená poskytnúť navrhovateľkám morálne zadosťučinenie, a preto na ňu nie je možné preniesť ani povinnosť uhradiť nemajetkovú ujmu v peniazoch. Zároveň poukázal na skutočnosť, že v zmysle § 11 Občianskeho zákonníka sa poskytuje ochrana osobnosti fyzickej osoby, najmä života zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, mena a prejavov osobnej povahy. Nejde však o samotnú ochranu života, zdravia, cti, mena, súkromia, ale vždy o ochranu ľudskej osobnosti. Základnou funkciou práva na súkromie je zabezpečiť nedotknuteľnosť súkromnej sféry fyzickej osoby. Toto právo spočíva najmä v ochrane vnútornej intímnej sféry fyzickej osoby vytvárajúcej súkromnú sféru jej života. Do tejto oblasti patrí okruh minulých a prítomných prežitkov a zážitkov fyzickej osoby, jej súkromná komunikácia, oblasť intímneho života a ochrany obydla fyzickej osoby. Je zrejmé, že odporca 1/ zasiahol do práv navrhovateľov až subsidiárne, a to tým, že zasiahol do práva na život A. F., čo vyvolalo následne u navrhovateľov negatívny vplyv na ich život. Z povinného zmluvného poistenia nie je možné uhrádzať následné škody a teda navrhovateľky nemajú ani nárok na náhradu škody podľa zákona č. 381/2001 Z. z., a z uvedeného dôvodu, nie je možné hradiť z povinného zmluvného poistenia náhradu nemajetkovej ujmy osobám, ktoré boli citovo naviazané na osobu, ktorá bola poškodená pri dopravnej nehode. Ohľadom uplatnenej výšky zároveň uviedol, že je neprimerane vysoká a to i vzhľadom na § 5 zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, kde je stanovená maximálna výška plnenia v sume päťdesiat násobku minimálnej mzdy a ak právo na odškodnenie majú viacerí poškodení, rozdelí sa uvedená suma medzi nich rovnakým dielom. Uviedol, že odporca 2/ vyplatil navrhovateľke 1/ náklady spojené s pohrebom, t.j. náklady pri usmrtení vo výške 1290,52 Eur.

Súd po vykonanom dokazovaní výsluchom navrhovateľiek 1/,2/,3/ a ich právneho zástupcu, výsluchom odporcu 1/, právneho zástupcu odporcu 1/ a zástupkyne odporcu 2/, oboznámení obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 2T/17/2013, poistnej zmluvy poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. 3498042337 zo dňa 3.8.2012, všeobecných poistných podmienok poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. XXX, výsluchom svedkov G. O., Q. O., A. O., B. O. B. A. E., vo veci rozhodol rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 20.1.2015, sp. zn. 4C/168/2014 - 73, tak, že uložil povinnosť odporcovi 1/ zaplatiť navrhovateľke 1/ sumu 10.000 Eur, navrhovateľke 2/ sumu 15.000 Eur a navrhovateľke 3/ sumu 10.000 Eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku súd návrh zamietol. Zároveň súd zamietol návrh proti odporcovi 2/.

Proti zhora uvedenému rozhodnutiu podali odvolanie navrhovateľky 1/, 2/, 3/ a odporca 1/.

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo dňa 20.4.2016, sp. zn. 5Co/406/2015 - 121 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd uviedol, že súd prvého stupňa z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že odporca 1/ dňa 7.9.2012 asi o 14:10 hod. riadil osobné motorové vozidlo značky Fiat Stilo, evidenčného čísla S. - XXX C., po ceste číslo III/6150, smerom od Dolného Lieskova na Sverepec, kde v úseku cesty pri obci Dolný Lieskov, v dôsledku neprispôsobenia rýchlosti jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, stavu a povahe vozovky, pri prejazde miernej pravotočivej zákruty prešiel s vozidlom do protismeru, kde ľavou prednou časťou vozidla narazil do ľavej prednej časti oproti idúceho osobného motorového vozidla značky Škoda Fabia Combi, evidenčného čísla S. - XXX B., vodiča A. F., ktorý pri dopravnej nehode utrpel traumaticko-hemoragický (úrazový) šok, v dôsledku viacnásobného roztrhnutia svaloviny srdca, trhliny pľúcnej žily pri jej vyústení do srdca, cirkulárneho roztrhnutia srdcovnice, zlomeniny krčnej chrbtice, nekompletného roztrhnutia mozgového kmeňa, priečnej zlomeniny hrudnej chrbtice s prerušením miechy a mnohopočetných zlomenín rebier s vykrvácaním do dutiny hrudnej, pričom na následky týchto zranení na mieste nehody dňa 7.9.2012 o 14:55 hod. zomrel. Odporca 1/ porušil ustanovenie § 16 ods. 1 zák. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, teda inému z nebanlivosti spôsobil smrť a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona a tým spáchal prečin usmrtenia za čo bol rozsudkom Okresného súdu v Považskej Bystrici, pod spis. zn.: 2T/17/2013 - 199 zo dňa 07.03.2013 odsúdený na trest 2 roky odňatia slobody a pre výkon trestu odňatia slobody bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 61 ods. 1, 2 Tr. zák. mu bol tiež uložený trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá na dobu 4 roky. V uvedenom konaní si navrhovateľky 1/,2/,3/ ako poškodené v trestnom konaní uplatnili náhradu škody vo výške 303 334,85 Eur, s ktorým nárokom boli odkázané na občianske súdne konanie. Proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 2T/17/2013 - 199 zo dňa 7.3.2013 podali odvolanie navrhovateľky 1/,2/,3/ ako poškodené, a to proti výroku, ktorým ich súd odkázal s ich nárokom

na náhradu škody na občianske súdne konanie ako aj odporca 1/ proti výroku o treste. Krajský súd v Trenčíne o odvolaní rozhodol rozsudkom sp. zn. 23To/68/2013 - 217 zo dňa 13.02.2014, tak, že zrušil v napadnutom rozsudku celý výrok o treste a odsúdil odporcu 1/ k trestu odňatia slobody na 1 rok nepodmienečne a odporca 1/ bol ako obžalovaný zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 61 ods. 1, 2 Tr. zák. súd odporcovi 1/ uložil trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá na dobu 4 roky. V zmysle § 319 Tr. por. krajský súd odvolanie navrhovateľiek ako nedôvodné zamietol. Zo zhodného tvrdenia účastníkov konania mal súd za preukázané, že odporca 1/ nahradil navrhovateľkám škodu vo výške 1 000 Eur a sumu 118,99 Eur za prevážaný alkohol a odporca 2/ škodu za poškodené vozidlo. Pred začatím konania sa odporca navrhovateľkám a ostatnej rodine neb. A. F. písomne ospravedlnil a svoje ospravedlnenie učinil aj na pojednávaní v tomto konaní dňa 11.11.2014.

Z vykonaného dokazovania mal súd ďalej za preukázané, že osobné motorové vozidlo, ktoré viedol odporca 1/ bolo v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú jeho prevádzkou, povinne zmluvne poistené u odporcu 2/ a to na základe poistnej zmluvy poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. 3498042337 zo dňa 3.8.2012, ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli všeobecné poistné podmienky poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. 706. Navrhovateľka 1/ je manželkou nebohého A. F., navrhovateľky 2/,3/ sú dcérami nebohého A. F.. Súd vykonal dokazovanie výsluchom svedkov G. O., Q. O., A. O., B. O., A. E..

V danom prípade súd dospel k záveru, že ospravedlnenie odporcu 1/ a súdom vymeraný trest za jeho konanie, následkom ktorého navrhovateľka 1/ prišla o manžela a navrhovateľky 2/, 3/ o otca, nie je primeraným zadosťučinením za zásah odporcu 1/ do osobnostných práv navrhovateľiek 1/,2/,3/, a to do práva na súkromie. Smrť blízkej osoby jednoznačne predstavuje zásah do práva na súkromie dotknutej fyzickej osoby, ako jedného z čiastkových osobnostných práv, ide rozsah veľkého rozsahu, ktorý sa prejaví vo všetkých oblastiach života a trvá dlhú dobu. Navrhovateľka 1/ stratou manžela a navrhovateľky 2/,3/ stratou otca utrpeli negatívny zásah do svojho osobného života, náhle úmrtie najbližšieho človeka, keď nasledujúci deň mala navrhovateľka 2/ uzatvoriť manželstvo a celá rodina pripravovala pri tejto príležitosti oslavu, znamenalo pre navrhovateľky 1/,2/,3/ veľký zásah do ich harmonického rodinného života. Výpovedami svedkov mal súd za preukázané, že rodina navrhovateľiek bola veľmi súdržná, všetci členovia rodiny mali veľmi pekný vzťah založený na vzájomnom citovom previazaní, u navrhovateľky 1/ , 3/ bývaní v spoločnej domácnosti, spoločných aktivitách a trávení voľného času. V konaní bolo preukázané, že tak navrhovateľka 1/ ako manželka neb. A. F. ako aj navrhovateľky 2/, 3/ ako dcéry mali k manželovi a otcovi veľmi blízky citový vzťah, lipli na ňom a jeho stratou utrpeli značnú citovú a psychickú ujmu. Je nepochybné, že rodinná udalosť, ktorá sa v rodine pripravovala a to svadba navrhovateľky 2/, bola poznačená smrťou manžela a otca, nemohla mať charakter udalosti, pre ktorú bola zorganizovaná a je nepochybné, že do budúca bude vždy pripomínať tragické udalosti, ktoré jej predchádzali. Smrť manžela navrhovateľky 1/ a otca navrhovateľiek 2/, 3/ zasiahla ich osobný život nenávratným spôsobom, žiadne ďalšie zážitky ani prežité skutočnosti nemôžu nahradíť chvíle prežité s vlastným manželom a otcom, zvlášť ak majú spolu pekný a harmonický vzťah tak ako navrhovateľka 1/ so svojim manželom a navrhovateľky 2/, 3/ so svojim otcom. Výpovedami svedkov bolo preukázané, že po smrti A. F. mala navrhovateľka 1/ zdravotné problémy, užívala antidepresíva ako aj skutočnosť, že smrť otca zasiahla predovšetkým do života navrhovateľky 2/, pre ktorú mala byť jej svadba najkrajším dňom v jej živote. Tragická udalosť spôsobila, že pri pomyslení na jej svadobný deň sa jej zmocní úzkosť a žiaľ. Úmrtie otca zapríčinené konaním odporcu sa negatívne prejavilo aj v živote navrhovateľky 3/, ktorá mala s o svojim otcom rovnako veľmi hlboký citový vzťah a rodinná udalosť, ktorá nasledovala na druhý deň po smrti otca nepochybne zanechala na nej negatívne citové stopy uvedomujúc si, že dovtedajšie aktivity, ktoré ako rodina spoločne podnikali, a spoločný strávený voľný čas sú už nenávratne stratené, a rodine bude vždy neprítomnosť otca negatívne vnímať. Strata životného partnera a narušenie harmonického manželského a rodinného života nepochybne zasiahla do rodinného života a osobného života navrhovateľky 1/, ktorá nečakanou a náhlou smrťou svojho manžela utrpela značnú citovú traumu, v dôsledku ktorej tak ako bolo uvedené vyššie užívala antidepresíva a narušením silných sociálnych a citových väzieb sa bude s touto traumou do budúca vyrovnávať len veľmi ťažko. Súkromie navrhovateľky 1/ a navrhovateľiek 2/,3/ stratou manžela a otca utrpelo značne negatívny zásah vo všetkých oblastiach. Odporca 1/ svojim konaním spôsobil narušenie osobnostných práv navrhovateľiek, okolnosti za ktorých narušením došlo a intenzita zásahu, odôvodňujú nárok na

priznanie nemajetkovej ujmy, pretože morálna satisfakcia podľa záverov súdu dostatočne postačujúca nie je. Odporca 1/ neoprávnené zasiahol do súkromia navrhovateliek, ktoré nenávratne stratili možnosť rozvíjať vzťah so svojim manželom a otcom, došlo k deštrukcii medziľudských väzieb medzi manželmi a rodičom a deťmi, tvoriacimi do smrti A. F. základ súkromného života navrhovateliek. V danom prípade nemajetková ujma nepredstavuje finančnú kompenzáciu straty manžela a otca, nakoľko stratu ľudského života nemožno vymedziť peniazmi, avšak aspoň čiastočne môže zmierniť útrapy navrhovateliek spôsobené neoprávneným zásahom odporcu 1/ do ich osobnostného práva na ochranu súkromia. Súd mal za to, že výška nemajetkovej ujmy požadovaná navrhovateľkami, 1/ až 3/ je neprimerane vysoká a mal za to, že výška nemajetkovej ujmy vyjadrená vo výroku rozsudku je primeraná zásahu do osobnostných práv navrhovateliek 1/, 2/, 3/. Keďže súd jednoznačne dospel k záveru, že najväčšiu ujmu do svojich práv konaním odporcu 1/ došlo u navrhovateľky 2/, pre ktorú strata milovaného otca bola práve deň pred jej svadbou, obrovským psychickým šokom, priznal navrhovateľke 2/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15 000 Eur a navrhovateľkám 1/, 3/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10 000 Eur. V tejto časti vzhľadom na uplatnený nárok navrhovateliek 1/, 2/, 3/ vo zvyšku súd návrh zamietol. V danom prípade sa stalo spornou pasívna legitímácia odporcov 1/,2/. Aj v dnom prípade sa navrhovateľky domáhajú plnenia od odporcov 1/,2/ spoločne a nerozdielne. V tomto konaní odporcovia 1/,2/ majú právne postavenie samostatných spoločníkov, a jedným súdnym rozhodnutím môže byť každý z nich zaviazaný na plnenie celého dlhu veriteľom. Aj keď nová právna úprava od 1.1.2002 zaviedla všeobecný priamy nárok poškodeného na náhradu škody proti zodpovednostnému poisťiteľovi tak, ako to poznajú všetky obdobné právne úpravy v Európe, možnosť uplatniť nárok voči obidvom podľa § 15 neznamena, že ide o solidárnu zodpovednosť, pretože táto nevyplýva z právneho predpisu ani z ďalších dôvodov upravených v § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 15 zákona č. 381/2001 Z. z. zakladá len možnosť žalovať priamo poisťovňu, nielen škodcu. Z uvedených dôvodov súd mal za to, že právny názor navrhovateliek o povinnosti zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy spoločne a nerozdielne odporcami 1/,2/ nie je správny a poukazujúc na vyššie uvedené sa ďalej zaoberal pasívnou legitímáciou odporcov 1/,2/. Právna úprava rozsahu poistenia zodpovednosti v § 4 ods. 2 citovaného zákona podáva taxatívny výpočet prípadov, ktoré podliehajú poisťovnému krytiu, a ktoré sú z hľadiska rozlíšenia toho čo sa odškodňuje, okrem prípadu uvedeného pod písmenom c/, plne v zhode s právnou úpravou spôsobu a rozsahu náhrady škody v Občianskom zákonníku (§ 442 a nasl. Občianskeho zákonníka). Poistený má v zmysle tohto zákonného ustanovenia, jeho písmena a/ z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, pričom je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi. Pojem „nákladov pri usmrtení“, ktorý zákon o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu pre účely tohto zákona osobne nedefinuje, treba vysvetľovať vo významne výdavkov, ktoré boli v súvislosti s usmrtením poškodeného preukázateľne vynaložené. Výdavky je poisťovňa povinná za poškodeného nahradit len vtedy, ak boli v skutočnosti vynaložené a ak sa tak stalo v príčinnej súvislosti s usmrtením poškodeného, pričom osoba, ktorá ich vynaložila, je povinná ich nielen presne uviesť, ale aj preukázať. Občiansky zákonník za náklady pri usmrtení považuje náklady spojené s pohrebom, odškodnenie, ktoré upravuje v § 449 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Naproti tomu pojem nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do osobnostných práv je upravený v ustanovení § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka ako jeden z právnych prostriedkov ochrany osobnostných práv. Podstatou a účelom nemajetkovej ujmy v peniazoch je poskytnúť fyzickej osobe, ktorej osobnostné právo bolo porušené, priznanie peňažnej satisfakcie. Keďže skutočnú ujmu nie je možné zistiť (dá sa len predpokladať), výška nemajetkovej ujmy sa nedá presne vyčíslit a ani preukázať. Z uvedeného je zrejmé, že medzi týmito dvoma pojmami nie je ani obsahová a ani pojmová blízkosť. Úplne rozdielna je ich podstata ako aj účel, ktorému tieto dva inštitúty majú slúžiť. Rovnako je odlišný aj gramatický význam týchto použitých slovných spojení. Súd je toho názoru, že do pojmu nákladov pri usmrtení nie je možné subsumovať náhradu nemajetkovej ujmy. Povinnosť odporcu 2/ na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, sa nevzťahuje tiež na nárok navrhovateľov na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a preto súd je toho názoru, že odporca 2/ nie je v konaní o nároku navrhovateliek pasívne vecne legitímovaný. Platná právna úprava dôsledne rozlišuje medzi právom na ochranu osobnosti upravenom v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a s ním spojeným právom na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a právom na náhradu škody v zmysle § 415 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Medzi týmito dvoma inštitútmi je pojmová a obsahová odlišnosť. Právo na ochranu osobnosti predstavuje nemajetkové právo, rýdzo osobnostnej povahy a je úzko späté s osobnosťou človeka a jej prejavmi. Čo treba rozumieť pod pojmom škoda, nevysvetľuje ani platná smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES z 16.9.2009 o poistení o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Keďže zákon č. 381/2001 Z. z.

pojmem škody nevymedzuje osobitným spôsobom a nemá ani špeciálne ustanovenie, čo sa odškodňuje, niet dôvodu takto vymedzenú škodu v občianskom zákonníku nestotožniť so škodou, v § 4 ods. 2 písm. a) citovaného zákona. Chráneným predmetom za poškodenie, ktorého má poisťovateľ plniť za poisteného poškodenému, ak v zmluve nie je uvedené inak, nie je teda zásah do súkromia, ktorého súčasťou je aj rodinný život. Odlišnosť nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka od škody podľa ust. § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka potvrdzuje tiež ustanovenie § 16 Občianskeho zákonníka. Súd je toho názoru, že podľa súčasne platnej právnej úpravy možno teda nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu t.j. podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Pokiaľ sa týka rozsudku Európskeho súdneho dvora vo veci D. N. S. / I. D., z 24.10.2013, sp. zn. C - 22/12 z citovaného rozhodnutia Európskeho súdneho dvora vyplýva, že Európska únia si sice neželá zúžiť ochranu zaručenú smernicami Rady 84/5/EHS z 30.12.1983, o aproximácii právnych predpisov členských štátov, smernicou Rady 90/232/SHS zo dňa 14.5.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel či smernicou Rady 72/166/EHS z 24.4.1982 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami len na osoby, ktoré sa priamo zúčastnili na škodovej udalosti. Podľa tohto rozsudku majú aj neúčastníci škodovej udalosti zaručenú ochranu týmito smernicami, ale povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokryť aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obeti usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Súdny dvor dal dôraz na to, aby vnútroštátna úprava riešila otázku náhrady na základe zodpovednosti poisteného za škodu, a teda aj odškodnenie nemajetkovej ujmy blízkym osobám obetí. Podľa výkladu tohto rozhodnutia je potrebné posúdiť aj nárok uplatnený v konaní, či naša vnútroštátna úprava upravuje náhradu nemajetkovej ujmy osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode v rámci povinného zmluvného poistenia. Vychádzajúc z vyššie uvedeného súd sa priklonil k stanovisku odporcu 2/, že náš právny predpis a to zákon o povinnom zmluvnom poistení č. 381/2001 Z. z. v § 4 taxatívne vymedzuje rozsah poistenia zodpovednosti, pričom v § 2 ods. 2 sa uvádza, že poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení. V tomto prípade odporca 1/ ako poistený nesie zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, ale poisťovňa za poisteného bude kryť len škodu na zdraví a nákladov pri usmrtení. Z hľadiska taxatívneho vymedzenia poistenia zodpovednosti nie je vymenované v § 4 aj riešenie zodpovednosti za nemajetkovú ujmu, ktorá je upravená v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Ak by mal zákonodarca v úmysle odškodňovať nemajetkovú ujmu v rámci zodpovednosti za škodu, ma to riešiť priamo v šiestej časti Občianskeho zákonníka a nie pri ochrane osobnosti. Ak vychádzame z toho, že povinnosti je možné ukladať len podľa zákona a na základe zákona, pri odškodnení nemajetkovej ujmy nemožno vychádzať z rozsahu poistenia zodpovednosti podľa § 4 ods. 2 písm. a/ Zákona o povinnom zmluvnom poistení č. 381/2001 Z. z., pretože zákon o povinnom zmluvnom poistení odškodnenie nemajetkovej ujmy nepredpokladá pri poistenom zo zodpovednosti za škodu pri povinnom zmluvnom poistení. Táto podmienka náhrady nemajetkovej ujmy pri základnej úprave zo zákona č. 381/2001 Z. z. nevyplyva a preto nie je ani daná zodpovednosť poisťovne za náhradu nemajetkovej ujmy osobám blízkym obetiam usmrteným pri dopravnej nehode. Aj z uvedených dôvodov preto súd návrh proti odporcovi 2/ zamietol.

Krajský súd v odôvodnení uznesenia poukázal na to, že z vykonaného dokazovania pred súdom prvého stupňa je zrejmé a nepochybné, že odporca 1/ mal uzatvorenú poisťovnú zmluvu s odporcom 2/ zo dňa 03.08.2012 o povinnom zmluvnom poistení motorového vozidla EVČ S..

Rovnako z vykonaného dokazovania je nesporné, že dňa 07.09.2012 odporca 1/ viedol osobné motorové vozidlo, ktoré bolo predmetom poistenia s tým, že v dôsledku neprispôsobenia rýchlosti jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, stavu a povahe vozovky, pri prejazde miernej pravotočivej zákruty prešiel s vozidlom do protismeru, kde ľavou prednou časťou vozidla narazil do ľavej prednej časti oproti idúceho osobného motorového vozidla, ktoré viedol ako vodič A. F., ktorý pri dopravnej nehode utrpel traumaticko-hemoragický (úrazový) šok, v dôsledku viacnásobného roztrhnutia svaloviny srdca, trhliny pľúcnej žily pri jej vyústení do srdca, cirkulárneho roztrhnutia srdcovnice, zlomeniny krčnej chrbtice, nekompletného roztrhnutia mozgového kmeňa, priečnej zlomeniny hrudnej chrbtice s prerušením miechy a mnohopočetných zlomenín rebier s vykrvácaním do dutiny hrudnej, pričom na následky týchto zranení na mieste nehody dňa 7.9.2012 zomrel. Navrhovateľka 1/ je manželkou nebohého A. F., navrhovateľky 2/, 3/ sú dcérami nebohého A. F..

Odporca 1/ bol rozsudkom Okresného súdu v Považskej Bystrici, sp. zn. 2T/17/2013 zo dňa 07.03.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23To/68/2013 zo dňa 13.02.2014 uznaný vinným z prečinu usmrtenia a zároveň mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 1 rok, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia a zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu po dobu 4 rokov. V uvedenom konaní si navrhovateľky 1/,2/,3/ ako poškodené v trestnom konaní uplatnili náhradu škody vo výške 303 334,85 Eur, s ktorým nárokom boli odkázané na občianske súdne konanie.

Ďalej z vykonaného dokazovania pred súdom prvého stupňa vyplýva, že navrhovateľka 1/ ako manželka nebohého A. F., s ním žila v spoločnej domácnosti, ich manželstvo bolo od začiatku až do konca príkladné, harmonické a idylické a ako také ho vnímali nielen oni s manželom, ale i ich okolie. Bol živiteľom rodiny a medzi navrhovateľkou 1/ a nebohým manželom existovali silné sociálne, morálne, citové a kultúrne putá. Jeho strata bola pre ňu ako manželku, rovnako i pre ich dve dcéry, obrovským šokom a dodnes je traumou.

Navrhovateľka 2/ je staršou dcérou nebohého A. F.. S otcom mali krásny vzťah, veľmi na ňom lipla. Hoci sa už rok a pol pred otcovou smrťou odsťahovala z rodičovského domu a začala bývať s priateľom, súčasným manželom, v rodinnom dome v Mojtiáne, s otcom bola takmer každý deň, stále sa navštevovali. Otec pomáhal jej a priateľovi so stavbou domu, bol šikovný a zručný. Deň 8.9.2012 mal byť najkrajším dňom jej života, keďže sa mala vydávať. Na svadbu už bolo všetko pripravené, svadobčania sa u nich schádzali, tešila sa na okamih, keď ju bude otec viesť k oltáru. V ten osudný deň, keď vyhasol jeho život, im pomáhal okrem iného i s rozvozom výslužiek svadobčanom. A práve to sa mu stalo osudným. Jeho smrť bola pre ňu obrovským šokom, veď išiel len zaviesť výslužky. Deň, počas ktorého sa mala stále smiať, celý preplakala. Hoci svadobný obrad v kostole sa uskutočnil, všetci ho preplakali a samozrejme, že žiadna svadobná hostina po ňom nenasledovala. V súčasnosti, keď ju kamaráti či členovia rodiny pozývajú na svadbu, úctivo ich pozvania odmieta. Nie je a asi ani nikdy nebude schopná zúčastniť sa svadobného obradu a zábavy. Pri pomyslení na svadbu sa jej hneď vybaví tá hrôza, ktorá predchádzala jej svadobnému dňu a zmocní sa jej úzkosť a obrovský žiaľ. Hoci zatiaľ s manželom deti nemajú, už teraz je jej smutno z toho, že jej budúci potomkovia nikdy nebudú poznať svojho dedka, ktorý by ich zahrnul láskou, mnohému by ich naučil a bol by tak skvelý ako bol pri výchove a starostlivosti o synčeka jej sestry E..

Ďalej navrhovateľka 3/ pred súdom prvého stupňa uviedla, že je mladšou dcérou nebohého A. F.. Otca veľmi ľúbila, výborne si rozumeli. Vo všetkom jej bol oporou. S jej manželom si výborne rozumel, a tak i po svadbe zostali bývať v byte rodičov. S manželom sa neskôr rozhodli, že sa osamostatnia, postavia si dom, s čím im chcel otec pomôcť. Po jeho smrti sa však rozhodli zastať bývať s mamou, ktorá za otcom strašne žiala a neboli by preto schopní nechať ju samu. Otec zomrel práve deň pred sestrinou svadbou, na ktorú sa všetci veľmi tešili. Namiesto veselosti a radosti ten deň preplakali a s tým, že ich otec navždy opustil sa nezmierili do dnešného dňa, je to obrovská strata.

Navrhovateľky 1/,2/,3/ ďalej uviedli, že ako manželka a dcéry, tvorili s nebohým A. F. plne fungujúcu rodinu s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami. Z jeho nečakanej smrti prežívajú nielen pocity úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku, ale stratili i možnosť viesť s ním súkromný a rodinný život. Odo dňa jeho smrti sú ochudobnení o sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov, o stratu lásky a radosti s ním prežívaných. Túto stratu prekonávajú iba s výraznými a pretrvávajúcimi ťažkosťami. Celú situáciu vnímajú ťažšie najmä cez sviatky, či výročia.

Odporca 1/ uviedol, že v žiadnom prípade nespochybnuje, že jeho konaním došlo k protiprávnemu zásahu do osobnostných práv navrhovateľiek, pričom si uvedomuje závažnosť následkov, ktoré týmto vznikli. On sám sa nedokázal s usmrtením A. F. vnútorne vysporiadať a pocity viny ho neustále prenasledujú, i keď nekonal úmyselne. Svoje nebanlivostné konanie úprimne oľutoval a svoju úprimnú ľútosť vyjadril aj navrhovateľkám prostredníctvom listu, ktorý im zaslal počas svojej hospitalizácie, nakoľko on sám počas dopravnej nehody utrpel zranenia, ktoré si vyžiadali dlhú dobu liečenia. Počas trestného konania viackrát úprimne oľutoval svoje konanie a prijal plne zodpovednosť za jeho následky. Taktiež sa snažil nahradiť navrhovateľkám škodu z vlastných finančných prostriedkov, keď im uhradil sumu vo výške 1.118,99 Eur. Vzhľadom na jeho pomery nebolo v jeho silách uhradiť navrhovateľkám zvyšok požadovanej náhrady škody.

Ďalej súd prvého stupňa vypočul ako svedkov G. O., Q. O., A. O., B. O.Á., A. E., ktorí vypovedali o ich súkromnom a osobnom živote pred nehodou, počas nehody ako aj po nehode.

Súd prvého stupňa po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 11, 13 ods. 1, 2, 3, § 16, § 420, § 442, § 444, § 511 Občianskeho zákona ako aj ust. § 4 ods. 2 písm. a/ zákona 381/2011 Z.z..

Odvolačný súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením súdu prvého stupňa, ktorý posudzoval vecnú aktívnu legitímáciu na strane navrhovateľiek 1/, 2/, 3/ a dospel k záveru, že táto je v prejednávanej veci daná a v tomto kontexte preto poukázal na vecne správne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdu prvého stupňa, ktorý uviedol, že za určitých podmienok môžu právo na ochranu uplatňovať po smrti fyzickej osoby najbližší príbuzný (§ 15 OZ) bez ohľadu na to, či sa stali dedičmi fyzické osoby alebo nie, pričom nástupnícke fyzické osoby majú právo na ochranu osobnosti v rovnakom rozsahu, v akom toto právo prislúcha dotknutej fyzickej osobe, a že v súvislosti s § 15 ods. 1 OZ nie je vylúčené aby tým istým konaním, ktoré zasiahlo do osobnosti určitej fyzickej osoby, ktorá zomrela došlo zároveň k zásahu do osobnostných práv pozostalých. Má sa preto za to, že podľa okolností jednotlivého prípadu do úvahy potom prichádza možnosť tzv. pozmortálnej ochrany zomrelej osoby v zmysle § 15 Občianskeho zákonníka a zároveň možnosť ochrany osobnosti pozostalej osoby podľa § 11 až 13 Občianskeho zákonníka.

Ďalej sa odvolací súd zaoberal vecnou pasívnou legitímáciou odporcu 1/, ktorý škodu spôsobil a vecnou pasívnou legitímáciou odporcu 2/ v prejednávanej veci vzhľadom na námietky ako navrhovateľiek 1/, 2/, 3/ tak i odporcu 1/ v konaní vo vzťahu k vecnej pasívnej legitímácii odporcu v druhom rade. Odvolací súd preskúmal odôvodnenie súdu prvého stupňa ako aj obsah spisu súdu prvého stupňa, ktorý uzatvoril a mal za to, že odporca 2/ nie je vecne pasívne legitimovaný s tým, že odporca 1/ mal v čase dopravnej nehody uzatvorenú poisťnú zmluvu s odporcom 2/ z titulu povinného zmluvného poistenia dopravného prostriedku, pričom predmetom poistenia okrem iného bola náhrada uplatnených a preukázaných nárokov na náhradu škody na zdravie a nákladov pri usmrtení s tým, že predmetom poistenia nebola ujma na práve na rodinný život. Poukázal na zákon o povinnom zmluvnom poistení a jeho definíciu zodpovednosti za škodu ust. v § 2, ďalej na platnú Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo dňa 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a tiež úpravu v občianskom zákonníku v § 442, § 444, Občianskeho zákonníka, § 448, § 449 ods. 1, 2 OZ s tým, že keďže zákona č. 381/2001 Z.z. pojem škody nevy vymedzuje osobitným spôsobom a nemá ani špeciálne ustanovenie, čo sa odškodňuje niet dôvodu takto vymedzenú škodu v Občianskom zákonníku nestotožniť so škodou vyjadrenou v § 4 ods. 2 písm. a/ citovaného zákona. Poukázal tiež na rozsudok súdneho dvora Európskej únie zo dňa 24.10.2013 vo veci vedenej pod C22/12 E. D., ktorý skonštatoval, že náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode je závislá na úprave vnútroštátneho práva. Vzhľadom k tomu, že od judikovaného rozhodnutia najvyššieho súdu SR v roku 2011, ktorý vyslovil absenciu zákonnej úpravy nedošlo k žiadnej zmene z vykladanej právnej normy súd rešpektujúc tento právny názor dospel k záveru, že vecná pasívna legitímácia odporcu 2/ nie je daná a preto voči nemu návrh v celom rozsahu zamietol.

S týmto názorom súdu prvého stupňa sa odvolací súd nestotožnil a uviedol, že pre posúdenie otázky pasívnej legitímácie odporcu 2/ ako poisťovateľa odporcu 1/ je rozhodujúce vyriešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda použitým v zákone o povinnom zmluvnom poistení najmä v ust. § 4 ods. 2 zákona, ktorý upravuje vecný rozsah poistného krytia. V našom právnom prostredí, ktoré je súčasťou Európskeho spoločenstva práva je potrebné vykladať pojem škoda euro konformne. Rozhodujúci je v danej veci citovaný rozsudok ESDC-22/12 vo veci D. a odkaz na prijaté 3 európske smernice týkajúce sa povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, neskôr v roku 2009 konsolidovaných smernicou 2009/103. Pokiaľ by tu bola námietka ohľadom aplikácie týchto smerníc z dôvodu, že smernice nemajú priamy účinok a pre svoju záväznosť voči fyzickým a právnickým osobám vyžadujú transponovanie do vnútroštátneho právneho poriadku odvolací súd dodáva, že táto charakteristika smerníc nič nemení na potrebe uplatňovania princípu prednosti práva európskeho spoločenstva pred národným poriadkom za každých okolností aj v prípade, že nedochádza k priamej aplikácii konkrétnej platnej normy európskej smernice, to neznamená, keď sa na určitý právny príklad aplikuje norma vnútroštátna, mala by byť interpretovaná a použitá v súlade s právom európskeho spoločenstva (tzv. nepriamy účinok práva európskeho spoločenstva napr. prípad Foncolson a Kamn - rozsudok ESD 10.04.1984 vo veci 14/82). Z judikatúry európskeho súdneho dvora vyplýva, že členské štáty musia pri výkone svojich právomocí v tejto oblasti rešpektovať právo

únie a vnútroštátne ustanovenia, ktoré upravujú náhradu škody pri dopravných nehodách spôsobených prevádzkou motorových vozidiel nemôžu odňať smernici jej potrebný účinok. Z bodu 55 označeného rozsudku ESD vo veci D. tiež vyplýva, že pojem škody treba vykladať extenzívne v tom smere, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých spočívajúcich v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. V danom bode totiž ESD nehovorí o samostatnom, od pojmu škoda oddelenom pojem nemajetkovej ujmy, ale hovorí o "škode z dôvodu nemajetkovej ujmy". Z tohto slovného spojenia je zrejmé, že aj v prípade nemajetkovej ujmy ide o škodu. Nasledujúce body rozsudku ESD vo veci D. vyvracajú argumenty odporcu 2/ a odpovedajú na jeho námietky s tým, že k takémuto poňatiu škody sa mimo iného hlásia aj princípy európskeho deliktuálneho práva, ktoré definujú škodu ako majetkovú alebo nemajetkovú ujmu zákonom chránených záujmov. Pokiaľ súd prvého stupňa v prejednávanej veci poukázal na tú skutočnosť, že v tomto rozsudku ESD vo veci Haasová bola stanovená podmienka, za ktorej je náhrada nemajetkovej ujmy predmetom krytia z povinného poistenia "... ak vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej upravuje náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu." k tomuto odôvodneniu odvolací súd dodáva to, že ustanovením § 11 a 13 slovenského Občianskeho zákonníka, podľa ktorých súd prvého stupňa vec právne posúdil, sú týmto požadovaným "vnútroštátnym právom uplatňovaným na základe zodpovednosti za škodu", čo v konečnom dôsledku aj skonštatoval európsky súd v bode 56 citovaného rozsudku vo veci D.. Za rozhodujúci pre uvedené konštatovanie je potrebné považovať to, že podľa bodu 59 (citovaného rozsudku), fakt, že zodpovednosť poisteného vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu. Vo svetle uvedeného (euro konformného) výkladu ust. § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení potom platí, že náhrada škody z dôvodu nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu krytia povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, a preto odporca 2/ je ako poisťiteľ zodpovednosti odporcu 1/ za škodu pasívne vecne legitimovaným subjektom, ktorému na základe § 15 ods. 1 veta prvá zákona 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení vznikla povinnosť uhradiť škodu navrhovateľovi. Faktom je, že ako určitý návod pri výklade samotného rozhodnutia ESD vo veci C-22/12 vo veci D. môže poskytnúť tlačová správa č. 144/2013 vydaná súdnym dvorom Európskej únie v Luxemburgu dňa 24. októbra 2013, kde sa vo veci C-22/12 okrem iného v tejto tlačovej správe na úvod konštatuje: "Pokiaľ vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obetí dopravnej nehody požadovať náhradu spôsobenej nemajetkovej ujmy, musí byť táto ujma krytá povinným poistením zodpovednosti za škodu, spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. V takom prípade sa minimálne poistné krytie upravené unijným právom pre škody na zdraví vzťahuje rovnako na nemajetkovú ujmu. Súdny dvor najprv pripomína, že povinnosť poistného krytia občianskoprávnej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa nezhoduje s rozsahom jej náhrady na základe občianskoprávnej zodpovednosti poisteného. Zatiaľ čo prvá uvedená povinnosť je vymedzená a zaručená úijnou právnou úpravou, rozsah náhrady škody je upravený vnútroštátnym právom. Členské štáty si preto v zásade zachovávajú v rámci svojich režimov občianskoprávnej zodpovednosti voľnosť pri určovaní škôd spôsobených motorovými vozidlami, ktoré musia byť nahradené v rozsahu náhrady týchto škôd ako aj osôb majúcich nárok na túto náhradu. Súdny dvor však poznamenáva, že v záujmu zníženia rozdielov v rozsahu povinnosti uzavrieť poistenie, ktoré pretrvávajú medzi právnymi predpismi členských štátov stanovila únia v oblasti občianskoprávnej zodpovednosti povinné poistné krytie vecných škôd a škôd na zdraví vo výške čiastok upravených v druhej smernici. Členské štáty preto musia pri určovaní škôd krytých poistením ako aj podmienok povinného poistenia zodpovednosti s prevádzkou motorových vozidiel zohľadniť úijné právne predpisy.

Súdny dvor v tejto tlačovej správe tiež upresňuje, že pod pojmom škody na zdraví, ktorej krytie je povinné na základe druhej smernice spadá akákoľvek ujma, ktorá je dôsledkom neoprávneného zásahu do osobnostnej integrity, čo zahŕňa tak fyzické ako aj psychické utrpenie. Medzi škody, ktoré musia byť nahradené v súvislosti s úijným právom teda patria nemajetkové ujmy, ktorých náhrada z titulu občianskoprávnej zodpovednosti poisteného je upravená vnútroštátnym právom použiteľným na spor. Nakoniec súdny dvor uvádza, že ochrana plynúca z prvej smernice sa vzťahuje na každú osobu, ktorá ma na základe vnútroštátneho práva upravujúceho občianskoprávnu zodpovednosť nárok na náhradu škody spôsobenej motorovými vozidlami.

Keďže v prejednávanej veci súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vecnú pasívnu legitimáciu na strane odporcu 2/ v konečnom dôsledku sa jeho zodpovednosťou v prejednávanej veci z dôvodu, že mal za to, že odporca 2/ nie je vecne pasívne legitimovaný ani nezaoberal, samotná táto skutočnosť je dôvodom na zrušenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, kedy úlohou súdu prvého stupňa bude opätovne

zaoberať sa zodpovednosťou odporcu 1/ ako osoby, ktorá spôsobila danú škodu a odporcu 2/ ako osoby zodpovednej z titulu uzatvoreného zákonného povinného poistenia zodpovednosti za škodu, pretože na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel odvolací súd k záveru, že je tu daná vecná pasívna legitímácia ako odporcu 1/ tak i odporcu 2/.

Ďalej sa odvolací súd zaoberal odvolacími námietkami ako zo strany navrhovateľiek 1/, 2/, 3/ tak aj zo strany odporcu 1/ ohľadom samotnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy a uviedol, že Ust. § 11 OZ poskytuje dostatočnú oporu pre priznávanie náhrady nemajetkovej ujmy pozostalým za zásah do ich osobnosti usmrtením blízkej osoby. V prípade navrhovateľiek 1/, 2/ jednoznačne došlo k zásahu do ich osobnostných práv v súvislosti so smrťou ich rodičov, čím bola narušená celistvosť rodiny a bolo teda zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života. Následky sú trvalé, neodstrániteľné a ochudobnenie v citovej oblasti nenapraviteľné. Závažnosť ujmy sa posudzuje aj najmä z hľadiska odčiniteľnosti takéhoto zásahu. Strata jedného z členov rodiny ako spoločenstva je úplne neodčiniteľnou ujmu, ktorá postihuje všetkých členov rodiny. Zavinená smrť blízkej osoby môže vzhľadom na vzájomné úzke a pevné sociálne, morálne, citové a kultúrne väzby predstavovať vážnu nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a napĺňanie osobnosti postihnutej fyzickej osoby. Tieto závery sú všeobecne známe, prirodzené a očakávané.

Ust. § 13 ods. 2, 3 OZ nevymedzuje hranicu pre určenie výšky formy náhrady za nemateriálnu ujmu. Výška náhrady je určená súdom s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva. Súd posudzuje pri posudzovaní rozsahu tej náhrady podľa ust. § 136 O.s.p., teda podľa svojej úvahy môže na tento účel slúžiť aj porovnanie s priznanými nárokmi z tohto titulu v obdobných prípadoch okolitých štátov. Pokiaľ teda porovnávame úpravy okolitých štátov podľa Rakúskeho Najvyššieho súdu boli priznané náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 13000 eur 40 ročnému synovi, ktorý nežil v spoločnej domácnosti so svojou usmrtenou matkou (sp. zn. 2Ob/141/04). V Maďarsku sa pri náhrade nemajetkovej ujmy pozostalých aplikujú predpisy o zodpovednosti za škodu a tu bol priznaný nárok v prípade usmrtenia jedného z manželov na úrovni okolo 20000 eur. V Taliansku výšku nemajetkovej ujmy pre pozostalých určujú jednotlivé provinčné sudy prostredníctvom svojich vlastných tabuliek. Milánsky súd priznáva nemajetkovú ujmu od 150 000 do 300 000 eur ak ide o právo manžela za smrť druhého manžela, s ktorým žil v spoločnej domácnosti. V Českej republike boli v občianskom zákonníku zavedené paušálne sumy odškodnenia v ust. § 444 ods. 3 v prípade občianskoprávnej zodpovednosti a tieto paušálne sumy sa pohybovali medzi čiastkou 7500 až 10000 eur. Nový občiansky zákonník platí od 01.01.2014 prenecháva určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy na úvahu sudcu. Pokiaľ teda vychádzame z rozhodnutí českých súdov tak napr. rozsudkov vrchného súdu v Olomouci zo dňa 30.11.2004 sp. zn. 1Co/28/2004 v spojení s uznesením najvyššieho súdu zo dňa 27.09.2005 sp. zn. 30Cdo/1561/2005 bolo v dôsledku úmrtia manžela pri dopravnej nehode priznaných manželke 200 000 Kč a trom deťom po 100 000 Kč. Ďalej napr. rozsudkom Krajského súdu v Ústí nad Labem zo dňa 04.07.2008 sp. zn. 34C/17/2006 bolo v dôsledku dopravnej nehody, pri ktorej zomrel otec priznaných pozostalým dcére a synovi po 60 000 Kč, pričom súd zohľadňoval vek žalobcov, hmotnú a existenčnú nezávislosť na otcovi, morálne zadosťučinenie v podobe odsúdenia v trestnom konaní a tiež boli zohľadnené osobné a majetkové pomery na strane žalovaného, prípadne rozhodnúť rozsudok Vrchného súdu v Prahe zo dňa 29.03.2011 sp. zn. 1Co/265/2006, kde pri dopravnej nehode zrazenie chodca, pri ktorom zomrel manžel a otec z dôsledku hrubej nedbanlivosti pri riadení pod vplyvom alkoholu a nepovolenej rýchlosti obdržala manželka finančnú satisfakciu vo výške 250 000 Kč a syn s dcérou každý po 250 000 Kč.

Pri samotnej úvahu súdu o stanovení výšky nároku na náhradu nemajetkovej ujmy súd určí výšku nárokov podľa svojej úvahy, kedy podľa § 13 ods. 3 OZ by mal prihliadnuť predovšetkým:

- a) k závažnosti vzniknutej ujmy
- b) k okolnostiam za ktorých k porušeniu práva došlo

Pokiaľ vychádzame zo závažnosti vzniknutej ujmy v prípade usmrtenia osoby blízkej je vnímaná intenzita nepriaznivého následku ako objektívne veľmi vysoká, pretože sa jedná o následok nereparovateľný, obsahujúci prvok nečakanosti. Zároveň je potrebné zohľadniť celkovú dobu pôsobenia nepriaznivého následku zásahu do osobnostných práv pozostalých, ktorá je značne dlhá aj keď časovo presnejšie bližšie neurčiteľná.

Čo sa týka okolností usmrtenia osoby napriek tomu, že zákon bližšie nešpecifikuje, ktoré okolnosti usmrtenia majú byť zvlášť súdom posudzované v prípade stanovenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy a každý prípad sa skutkovo veľmi líši, v rozhodnutiach súdu sa opakovane objavujú niektoré zohľadňované kritéria posudzovania týchto okolností, ktoré majú síce len orientačnú vypovedaciu hodnotu avšak jednotlivé okolnosti môžu byť podradené aj pod viacero kritérií.

Čo sa týka kritérií a okolností pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy súdov je potrebné vychádzať ako z okolností na strane žalobcu tak aj z okolností na strane žalovaného.

Čo sa týka okolností na strane žalobcu je podstatná intenzita vzťahu žalobcu so zomrelým:

- vek zomrelého a pozostalého
- otázka hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe
- morálne zadosťučinenie vo forme právneho postihu žalovaného predovšetkým z trestnoprávnej sankcie

Pri posudzovaní intenzity vzťahu žalobcu so zomrelými je potrebné skúmať nielen existenciu príbuzenského vzťahu, prípadne status osoby blízkej a súžitie v spoločnej domácnosti ale z hľadiska nároku na nemajetkovú ujmu je potrebné zaoberať sa aj intenzitou vzťahu žalobcu so zomrelým. Absencia takéhoto vzťahu môže viesť aj k zamietnutiu nároku, nižšia intenzita vzťahu k nižšie priznanej čiastke a naopak mimoriadne dobré vzťahy sú predpokladom priznania vyššej časti náhrady nemajetkovej ujmy vzhľadom k vyvolaniu pravdepodobne horších následkov.

Čo sa týka skúmania veku zomrelého ako aj pozostalých je zrejmé, že napriek tomu, že strata rodičov predstavuje ujmu v každom veku bude táto inak znášaná u batolaťa, ktoré si stratu nie je doposiaľ schopné uvedomiť avšak absencia rodiča bude ovplyvňovať a prevádzať ho celým ďalším životom, zároveň je potrebné rozlišovať dieťa školského veku, ktoré je na rodičoch citovo závislé alebo u dospelého jedinca, ktorý už nežije v spoločnej domácnosti s usmrteným rodičom a má vlastnú rodinu. Zohľadniť vek je potrebné z opačnej perspektívy, pretože inak je prežívaná strata novorodenca jeho rodičmi, strata dospelého jedinca, rodiča jeho deťmi alebo strata osoby dôchodkového veku z pohľadu jeho vnúčať.

Podstatná je tiež otázka existencie existenčnej a hmotnej závislosti na usmrtenej osobe. Nárok na nemajetkovú ujmu nie je jediným nárokom, ktorý je stratou blízkej osoby spojený a napriek tomu predstavuje otázka existenčnej a hmotnej závislosti jedným z kritérií, ktoré je súdmi v súvislosti s výškou náhrady nemajetkovej ujmy posudzované. Toto kritérium úzko súvisí aj s predchádzajúcimi uvedenými kritériami.

Zároveň je však nutné skúmať aj okolnosti na strane žalovaného, a to:

- miera jeho zavinenia a spoluzavinenia na usmrtení osoby.
- postoj žalovaného (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie a ďalšie).
- dopadu udalosti do sféry pôvodcu
- majetkové pomery na strane žalovaného

V tomto smere je potrebné skúmať mieru zavinenia žalovaného a mieru spoluzavinenia usmrteného. Z pohľadu tohto kritéria je významné, či k usmrteniu osoby došlo úmyselným jednaním žalovaného alebo jednaním z nedbanlivosti, pričom od nedbanlivosti je nutné rozlíšiť hrubú nedbanlivosť napr. pokiaľ k dopravnej nehode došlo pri riadení pod vplyvom návykovej látky alebo pri prekročení dovolenej rýchlosti.

Ďalej je potrebné zohľadniť aj postoj samotného žalovaného, ktorý škodu spôsobil v podobe ľútosť, ospravedlnenia, dobrovoľnej úhrady finančných čiastok pozostalým. Do výšky náhrady nemajetkovej ujmy môže byť premietnutý aj postoj negatívny, popieranie viny, absencia ospravedlnenia a iné nevhodné chovanie k pozostalým.

Nezanedbateľným kritériom je aj dopad udalosti do sféry pôvodcu. Usmrtenie inej osoby môže u pôvodcu udalosti vyvolať pocity viny, ktoré môžu prerásť až k psychickým problémom. V inom prípade môže byť pôvodca pri nehode sám zranený alebo utrpieť tiež stratu osoby jemu blízkej, aj tieto dopady je potrebné súdom zohľadniť.

No a samozrejme v neposlednej rade sú tu podstatné aj majetkové pomery na strane žalovaného. Majetkové pomery je potrebné zohľadniť nie z pohľadu stanovení výšky priznanej satisfakcie ale z pohľadu možností reálneho uspokojenia priznaných nárokov žalovaným.

Všetkými týmito kritériami sa súd prvého stupňa pri stanovení samotnej výšky náhrady dôsledne neriadil a nevykonal potrebné dokazovanie tak, aby mohli byť zohľadnené všetky predchádzajúce okolnosti na stanovenie samotnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v prospech navrhovateľiek 1/, 2/, 3/.

Preto bolo potrebné rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie, kedy súd prvého stupňa opätovne posúdi vecnú pasívnu legitimitáciu odporcov 1/, 2/ a doplní dokazovanie návaznosti na vyššie uvedené kritériá na určenie výšky nemajetkovej ujmy na strane navrhovateľiek 1/, 2/, 3/. V novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách celého konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Súd doplnil dokazovanie výsluchom navrhovateľiek 1/, 2/, právneho zástupcu navrhovateľiek 1/ -3/, výsluchom odporcu 1/ a právneho zástupcu odporcu 1/, zástupcu odporcu 2/, oboznámením rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Považská Bystrica zo dňa 27.5.2016, oznámenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica zo dňa 16.5.2016, obsahu pripojeného spisu 2T 17/2013.

Z doplneného dokazovania mal súd za preukázané, že odporca 1/ bol do 12.5.2016 zamestnaný v spoločnosti C. K., K.Q.X.. so zárobkom 570 Eur netto. V tejto spoločnosti pracoval na dobu určitú a pracovný pomer ukončil uplynutím doby, na ktorú bol dojednaný. Od 13.5.2016 je nezamestnaný, evidovaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Na základe rozhodnutia Sociálnej poisťovne pobočka Považská Bystrica zo dňa 27.5.2016 mu vznikol nárok na dávku v nezamestnanosti vo výške 50% denného vymeriavacieho základu 27,3675 Eur od 13.5.2016 za obdobie 6 mesiacov. Je slobodný, býva v byte so svojou matkou, na bývanie prispieva sumou 150 Eur mesačne. Nemá žiadne vyživovacie povinnosti.

Odporca 1/ sa v priebehu konania niekoľkokrát navrhovateľkám ospravedlnil, oľutoval svoj skutok, ktorým spôsobil smrť A. F., navrhovateľkám zaslal ospravedľujúci list už v trestnom konaní 2T/17/2013 a v priebehu celého konania, aj po zrušujúcom rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne neustále prejavoval úprimnú ľútosť nad smrťou Jozefa Lazového a opätovne za navrhovateľkám ospravedlnil.

Zástupca odporcu 2/ v priebehu konania žiadal návrh voči odporcovi 2/ v celom rozsahu zamietnuť a mal za to, že v predmetnej veci nie je daná pasívna vecná legitimitácia odporcu 2/. Na podporu tohto tvrdenia poukázal na rozhodnutia NS SR v konaniach 4Cdo 168/2009 ako aj na rozhodnutie NS z 31.3.2016 v konaní 3Cdo 301/2012., kde dovolací súd nevzhladol dôvod na odlišný výklad §-u 6 ods. 2 písm. a) Zák. č. 381/2001 Z.z. ani po rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie rozsudkom C 22/12 vo veci Kataríny Haasovej. Čo sa týka viazanosti s právnym názorom odvolacieho súdu, zo strany súdu 1. stupňa odporca 2/ poukázal na to, že táto nie je absolútna. Na podporu tohto tvrdenia poukázal na rozhodnutie NSČR z 24.10.2007, kde NS konštatoval, že dokonca odvolací súd môže zmeniť svoj právny názor vyjadrený v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení a potvrdiť rozhodnutie súdu 1. stupňa, ktorým ten jeho skorší právny názor nerešpektoval. Toto rozhodnutie bolo aj publikované v zbierke rozhodnutí ČR pod číslom 80/2008.

Z pripojeného spisu Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 2T 17/2013 mal súd za preukázané, že trestné stíhanie odporcu 1/ bolo začaté uznesením vyšetrovateľa PZ zo dňa 7.9.2012. Zo znaleckého posudku vypracovaného pre účely vyšetrovania č. 40/2012 vypracovaného Ing. Jurajom Lucom, znalcom z odboru cestnej premávky, súd zistil, že pri kolízii motorových vozidiel Jozefa Lazového, ktorý bol vodičom motorového vozidla Škoda Fabia s motorovým vozidlom Fiat, ktorého vodičom bol odporca 1/, odporca 1/ by nehode zabránil iba vtedy, keby svoje vozidlo Fiat smerovo viedol v jazdnom pruhu určenom pre jeho smer jazdy a neprešiel by na ľavú stranu vozovky do koridoru pohybu oproti idúceho vozidla Škoda Fabia neb. vodiča F.. Podľa zistených výsledkov a záverov by neb. vodič F. možno stačil zareagovať na rizikovú situáciu vyvolanú oproti jazdiacim vozidlom Fiat iba malou náhlou zmenou smeru jazdy vpravo. Z technického hľadiska nemal tento vodič po rozpoznaní nebezpečnej - kolíznej situácie žiadnu možnosť na zabránenie nehode. Nehode by nezabránil ani vtedy, keby v mieste zrážky už v čase zrážky so svojim vozidlom Škoda Fabia aj stál. Znalec na základe výsledkov z vykonaných analýz konštatoval, že jedinou príčinou danej dopravnej nehody z technického hľadiska bola nesprávna technika jazdy vodiča vozidla Fiat tj. odporcu 1/ ktorý tesne pred nehodou vozidlo smerovo nevedol a opustil jazdný pruh určený pre jeho smer jazdy. Vodič vozidla Fiat spôsobom svojej jazdy

nielen vyvolal kolíznú situáciu, ale súčasne tak aj znemožnil obom vodičom zabrániť nehode. Vodič protiidúceho vozidla Škoda v okamihu, keď by mohol vôbec rozpoznať takto vytvorenú nebezpečnú situáciu, nemal z dovolenej rýchlosti ale ani zo zistenej nižšej rýchlosti jazdy dostatok času a priestoru na zabránenie nehode žiadnym naučeným opatrením. Znalec uviedol, že konečné posúdenie spôsoby jazdy oboch vodičov na príčinu dopravnej nehody je otázkou právneho hodnotenia, toto mu neprináleží ďalšie riešiť a hodnotiť.

Z rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 7.3.2013, sp. zn. 2T/17/2013 - 199 súd zistil, že odporca 1/ bol uznaný vinným zo skutku tak ako bol popísaný už vyššie a k usmrteniu Jozefa Lazového došlo z nedbanlivosti, čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženéj mu podľa zákona (§ 138 písm. h) Tr. zák..

V konaní nebolo preukázané, že by odporca 1/ motorové vozidlo riadil pod vplyvom návykovej látky, prekročil rýchlosť, resp. priebeh rýchlosti jazdy v kritickom čase nehody podľa záveru znaleckého posudku Ing. Luca nebolo možné technicky preukázať.

Odporca 1/ vyplatil navrhovateľke 1/ náklady spojené s pohrebom, tj. náklady pri usmrtení vo výške 1 290,52 Eur.

Z doplneného dokazovania mal súd ďalej za preukázané, že v čase smrti Jozefa Lazového, tento mal 54 rokov, jeho manželka - navrhovateľka 1/ mala 53 rokov, navrhovateľka 2/ mala 27 rokov a navrhovateľka 3/ mala 24 rokov.

Navrhovateľka 1/ v čase smrti svojho manžela pracovala ako pomocný agronóm v spoločnosti B. C. so zárobkom 460 Eur. Neb. A. F. pracoval ako vodič v MHD so zárobkom cca 650 Eur, s navrhovateľkou 1/ spoločne hospodárili, a spoločne znášali náklady na bývanie. Po smrti svojho manžela sa stala poberateľkou vdovského dôchodku vo výške 323 Eur. S manželom nemali žiadne pôžičky ani iné záväzky, nikto z rodiny im finančne nepomáhal. Staršia dcéra - navrhovateľka 2/ prerábala rodinný dom v Obci Mojtín, pri tejto rekonštrukcii jej navrhovateľka 1/ a jej neb. manžel finančne pomáhali napr. jej zakúpili stavebný materiál. Navrhovateľka 3/ v čase smrti Jozefa Lazového žila v spoločnej domácnosti s navrhovateľkou 1/ a neb. A. F., v súčasnej dobe žije v spoločnej domácnosti s navrhovateľkou 1/, je vydatá, nebola odkázaná na finančné prostriedky svojich rodičov. Navrhovateľka 2/ je vydatá, v čase smrti A. F. nebola finančne závislá na svojich rodičoch.

Navrhovateľky 1/, 2/, 3/ sa domáhali náhrady škody v konaní 2T 17/2013 vo výške 303.334,85 Eur, čo predstavovalo škodu za poškodené vozidlo a nemajetkovú ujmu. So svojim nárokom boli odkázaní na konanie v občiansko - právnych veciach, čo súd odôvodnil v rozsudku vo veci samej zo dňa 3. marca 2013, sp. zn. 2T/17/2013. Následne navrhovateľky podali dňa 23.7.2014 návrh na tunajší súd v tomto konaní.

Z vykonaného dokazovania a to z výsluchu navrhovateľiek 1/, 2/, 3/ mal súd za preukázané, že intenzita vzťahu navrhovateľiek so zomr. A. F. bola veľmi veľká, presahujúca rámec bežného vzťahu manželov a rodičov, o to silnejšia, že dcéry neb. A. F. si zakladali svoje vlastné rodiny, spoločne zdieľali všetky životné situácie a vrúcny vzťah so svojim otcom mali od útleho detstva, pričom súd môže jednoznačne konštatovať, že tento intenzívny vzťah bol vzájomný. Ani po období, ktoré uplynulo od smrti A. F., sa bolesť a prejavy smútku na strane navrhovateľiek nezmenili a nezmiernili, čo súd zohľadnil pri svojom rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, náhradu škody

uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

Podľa § 4, ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z.z. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

Podľa čl. 1, ods. 2 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti na účely tejto smernice „poškodený“ znamená akúkoľvek osobu oprávnenú na náhradu, pokiaľ ide o akúkoľvek škodu spôsobenú motorovými vozidlami.

Podľa čl. 12, odsek 2 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES rodinní príslušníci poistenca, vodiča alebo akejkoľvek inej osoby zodpovednej podľa občianskeho práva v prípade nehody a ktorej zodpovednosť je krytá poistením uvedeným v článku 3, nesmú byť na základe toho vzťahu vylúčené z poistenia, pokiaľ ide o ujmy na ich zdraví.

S poukazom na odôvodnenie uznesenia Krajského súdu v Trenčíne v tejto veci súd ustáli že obaja odporcovia 1/, 2/ sú v danom spore pasívne vecne legitimovaní, pretože odporca 1/ je primárnym nositeľom hmotno-právnej povinnosti vyplývajúcej zo zodpovednosti za škodu, a odporca 2/ sa stal nositeľom tejto povinnosti na základe skutočnosti, že s ním odporca 1/ preukázateľne uzavrel poistnú zmluvu na svoje vozidlo, s ktorým spôsobil ublíženie na zdraví s následkom smrti manželovi navrhovateľky 1/ a otcovi navrhovateľiek 2/, 3/. Preto súd, rešpektujúc právny názor krajského súdu, ktorým je viazaný mal za to, že za uplatnenú nemajetkovú ujmu odporca 2/ zodpovedá podľa ustanovenia § 15 ods. 1 Zák. č. 381/2001 Z.z. s použitím eurokomfortného výkladu pojmov „náhrada škody, škoda na zdraví“ uvedených v § 4 ods. 1, 2, 4 a v § 15 ods. 1 Zák. č. 381/2001 Z. z. a s prihliadnutím samotnému účelu povinného zmluvného poistenia z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel, sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka. Túto nemajetkovú ujmu v širšom ponímaní treba považovať za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa citovaného zákona. Zodpovednosť odporcu 1/ vyplýva z ustanovenia § 427 Občianskeho zákonníka, keďže bolo preukázané, že odporca 1/ spôsobil dopravnú nehodu, pričom predpoklady tejto jeho zodpovednosti súd posúdil podľa § 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka. Vo vzťahu k odporcovi 2/ sa jedná o špecifické právo poškodeného, na výplatu plnenia poisteného škodcu a to v rozsahu, v akom za škodu zodpovedá škodca, pričom preukázateľne zodpovednosť poisteného za škodu bola v trestnom konaní jednoznačne preukázaná.

Pri úvahe o stanovení výšky nároku na náhradu nemajetkovej ujmy súd určil výšku nárokov s prihliadnutím na právny názor Krajského súdu v Trenčíne. V danom prípade súd jednoznačne konštatuje, že ujma, ktorú utrpeli navrhovateľky 1/, 2/, 3/ v prípade usmrtenia im blízkej osoby možno považovať za veľmi vysokú, pretože sa jedná o následok nereparovateľný a obsahujúci prvok nečakanosti. Navrhovateľka 1/ stratou manžela a navrhovateľky 2/, 3/ stratou otca utrpeli negatívny zásah do svojho osobného života, náhle úmrtie najbližšieho človeka, keď nasledujúci deň mala navrhovateľka 2 / uzatvoriť manželstvo a celá rodina sa pripravovala na túto oslavu, znamenalo pre navrhovateľky veľký zásah do ich harmonického rodinného života. Súd prihliadol na intenzitu vzťahu navrhovateľiek 1/, 2/, 3/ so zomrelým, prihliadol na jeho vek v čase smrti a to 54 rokov, vek pozostalých, otázku hmotnej závislosti pozostalých na usmrtenej osobe, ako aj na morálne zadosťučinenie vo forme právneho postihu odporcu 1/, predovšetkým z trestno-právnej sankcie.

Tak ako bolo uvedené vyššie, A. F. v čase svojej smrti mal 54 rokov, navrhovateľka 1/ mala 53 rokov, navrhovateľka 2/ mala 27 rokov a navrhovateľka 3/ mala 24 rokov. Neb. A. F. v čase svojej smrti v roku 2012 sa ešte aktívne zapájal do pracovného procesu, zabezpečoval finančné prostriedky pre svoju rodinu, so svojou manželkou spoločne hospodárili, navrhovateľky 2/, 3/ mali svoje rodiny a finančne závislé na svojich rodičoch neboli. Z výpovede navrhovateľiek 1, 2/, 3/ však vyplýva, že i napriek finančnej nezávislosti istým spôsobom im za svojho života ich otec spolu s navrhovateľkou 1/ finančne vypomáhal, keď navrhovateľka 3/ žila s rodičmi v spoločnej domácnosti a navrhovateľka 2/ stávala rodinný dom,

pri stavbe ktorého jej občas rodičia zakúpil stavebný materiál, čo už po smrti otca nebolo vzhľadom na príjem navrhovateľky I/ možné.

Pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy súd taktiež prihliadol na skutočnosť, že odporca I/ bol za prečin usmrtenia odsúdený rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 7. marca 2013, sp. zn. 2T/17/2013 - 199 na trest odňatia slobody dva roky, zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá na dobu štyri roky. Z vyššie uvedeného rozsudku vyplýva, že prečin súd posúdil ako nedbanlivostný čin, čo je tiež kritérium, ktoré zobral súd pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy do úvahy, pričom prekročenie dovolenej rýchlosti u odporcu I/ nebolo možné podľa záveroch znaleckého posudku Ing. Luca technicky zistiť, avšak odporca I/ porušil svoje povinnosti tým, že v určitom časovom intervale pred zrážkou sa so svojim motorovým vozidlom Fiat pohyboval v tiahlej mierne pravotočivej zákrute zo smeru jeho jazdy tak, že smerovo neovládal vozidlo a prešiel do protismeru ľavého jazdného pruhu vozovky, kde došlo k zrážke s protiidúcim motorovým vozidlom Škoda Fabia. Tesne pred nehodou vozidlo smerovo nevedol, vyvolal kolíznú situáciu ale súčasne tak aj znemožnil obom vodičom nehodu zabrániť. Z trestného konania tiež vyplynulo, že odporca I/ v čase dopravnej nehody nebol pod vplyvom omamných látok a nepožil alkoholické nápoje. Je nesporné, že neb. A. F. neporušil predpisy o cestnej premávke a nemal po rozpoznaní nebezpečnej - kolíznej situácie žiadnu možnosť na zabránenie nehody.

Z konania vyplynulo, že odporca I/ svoj čin oľutoval, navrhovateľkám 1/, 2/, 3/ ešte počas trestného konania zaslal ospravedlňujúci list, opakovane prejavil ľútosť nad celou situáciou adresovanú navrhovateľkám 1/, 2/, 3/ počas trestného konania ako aj počas celej doby trvania konania vo veci náhrady škody, na každom pojednávaní na ktorom bol prítomný.

Odporca I/ je v súčasnej dobe nezamestnaný, evidovaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, je poberateľom dávok v nezamestnanosti. Do 12.5.2016 bol zamestnaný so zárobkom 570 Eur netto, pričom jeho pracovný pomer ukončil z dôvodu uplynutia doby, na ktorý bol dojednaný. Je slobodný, nemá vyživovacie povinnosti, býva v byte so svojou matkou, na bývanie prispieva sumou 150 Eur mesačne.

Súd pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy tiež prihliadol na vyššie uvedené okolnosti, možnosti a schopnosti odporcu 1/.

Pokiaľ sa týka samotnej výšky nemajetkovej ujmy žiadny právny predpis neustanovuje maximálnu alebo minimálnu výšku tohto zadosťučinenia, je však nesporné, že musí byť primerané. Rozhodujúca je závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo. Zmyslom zadosťučinenia nie je, aby bolo zábezpekou, zdrojom obživy ani náhradou príjmu a logicky nemôže viesť ak k neprimeranému obohateniu. V danom prípade nemajetková ujma nepredstavuje ani finančnú kompenzáciu straty manžela a otca, nakoľko stratu ľudského života nemožno vymedziť peniazmi, avšak aspoň čiastočne môže zmierniť útrapy navrhovateľiek.

Kritériom, ktorým sa súd pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy riadil neboli len okolnosti a strane navrhovateľiek ale aj okolnosti, na strane odporcu I/, ktorý spôsobil smrť manžela navrhovateľky I/ a otca navrhovateľiek 2/, 3/ neúmyselne, nespôsobil smrť pod vplyvom návykových látok, svoj čin opakovane oľutoval, nepopieral svoju vinu. Súdom zohľadnil aj tú skutočnosť, že vzťah medzi navrhovateľkami 1/, 2/, 3/ a neb. A. F. bol veľmi intenzívny a aj napriek tomu, že navrhovateľky 2/, 3/ mali svoje vlastné rodiny a svojich partnerov, na neb. A. F. boli citovo naviazané, stratu svojho otca a manžela aj po čase, ktorý od jeho smrti uplynul nesú veľmi intenzívne, hlboko zasahujú do ich životov. V danom prípade nemožno teda konštatovať, že i napriek tomu, že navrhovateľky 2/, 3/ do dospelé jedince a majú vlastné rodiny, stratu otca nesú menej intenzívne ako keby boli v školskom veku alebo v prípade ich otca by sa jednalo o osobu v dôchodkovom veku.

Strata blízkej osoby má v rôznych štádiách života pozostalých rôznu intenzitu, avšak pokiaľ sa týka navrhovateľiek, práve v životnej etape, v ktorej došlo k usmrteniu A. F. vnímali jeho smrť o to intenzívnejšie že ich vzťah bol veľmi vrúcny, citovo boli na sebe veľmi naviazaní, navrhovateľky 2/,3/ si zakladali vlastné rodiny, tešili sa na nové etapy svojho života a predovšetkým významnú rodinnú udalosť a to svadbu navrhovateľky 2/. Práve táto utrpela o to intenzívnejšiu ujmu, že svadobný deň mal byť pre ňu jeden z najvýznamnejších a najkrajších dní v jej živote, ktorý sa nakoniec zmenil na smutnú udalosť, ovplyvnenú iba deň pred tým smrťou otca, ktorý práve v súvislosti s prípravou svadby bol na ceste, keď došlo k stretnutiu s motorovým vozidlom, ktoré viedol odporca I/.

Faktom je, že majetkové pomery na strane odporcu 1/ mu neumožňujú reálne uspokojiť jednorazovo nároky navrhovateľiek, avšak práve záväzok plnenia aj odporcu 2/ je spravodlivým spôsobom uspokojenia nárokov navrhovateľiek.

Vychádzajúc zo všetkých zistených a navzájom sa ovplyvňujúcich skutočností a princípu spravodlivého usporiadania vzťahov účastníkov, s prihliadnutím na okolnosti na strane navrhovateľiek ako i odporcu 1/ ako priameho škodcu, súd opätovne zhodnotil, že ako primeraná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch je odškodnenie pre navrhovateľku 1/ vo výške 10 000 Eur, navrhovateľku vo výške 15 000 Eur a navrhovateľku vo výške 10 000 Eur. K zaplateniu tejto nemajetkovej ujmy súd oboch odporcov zaviazal rešpektujúc právny názor rajského súdu tak, že plnením jedného z odporcov zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého.

Súd pri stanovení výšky odškodnenia prihliadol už na priznané nároky z tohto titulu súdmi okolitých štátov ako sú Rakúsko, ČR a Maďarsko, v ktorých štátoch je toto odškodnenie za stratu blízkeho človeka priznávané spravidla od 3 700 do 20 000 Eur.

Keďže navrhovateľky požadovali zaplatenie nemajetkovej ujmy pre navrhovateľku 1/ vo výške 130 000 Eur a navrhovateľke 2/, 3/ pre každú 100 000 Eur a súd návrhu vyhovel len čiastočne, vo zvyšku návrh zamietol.

O trovách konania odporcu 1/ súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 3 O. s. p.. Navrhovateľky 1/, 2/, 3/ mali vo veci úspech len čiastočný, súd im však priznal plnú náhradu trov konania, pretože rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu. V zmysle ustanovenia § 142 ods. 3 O. s. p. v takomto prípade súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny advokáta vypočítanej z výšky súdom priznaného plnenia. Navrhovateľkám 1, 3/ súd priznal plnenie vo výške 10.000 Eur a navrhovateľke 2/ plnenie vo výške 15.000 Eur. Základná sadzba tarifne odmeny preto pri navrhovateľkách 1,3 predstavuje sumu 135,27 Eur a pri navrhovateľke 2/ sumu 160,17 Eur.

Trovy konania vznikli navrhovateľke 1/ titulom trov právneho zastúpenia za 11 úkonov právnej služby á 135,27 Eur (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie návrhu na súd, účasť na pojednávaní dňa 11.11.2014 a 20.1.2015 v trvaní od 8:30 hod. do 10:45 hod., porada s klientom dňa 17.11.2014, 8.3.2015, odvolanie proti rozsudku zo dňa 10.3.2015, ďalšia porada s klientmi 21.3.2015, vyjadrenie k odvolaniu odporcu 22.3.2015, a účasť na pojednávaní 21.6.2016), 4 x režijný paušál á 8,04 Eur, 5x režijný paušál á 8,39 Eur, 1x režijný paušál 8,58 Eur, 20% DPH zo sumy 1.627,99 Eur t.j. 325,60 Eur, spolu 1.953,88 Eur.

Trovy konania vznikli navrhovateľke 2/ titulom právneho zastúpenia za 6 úkonov právnej služby á 160,17 Eur (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie návrhu na súd, účasť na pojednávaní dňa 11.11.2014 a 20.1.2015 v trvaní od 8:30 hod. do 10:45 hod., porada s klientom dňa 17.11.2014, 8.3.2015, odvolanie proti rozsudku zo dňa 10.3.2015, ďalšia porada s klientmi 21.3.2015, vyjadrenie k odvolaniu odporcu 22.3.2015, a účasť na pojednávaní 21.6.2016), 4 x režijný paušál á 8,04 Eur, 5x režijný paušál á 8,39 Eur, 1x režijný paušál 8,58 Eur, 20% DPH zo sumy 1 893,20 Eur t.j. 378,64 Eur, spolu 2.271,84 Eur.

Trovy konania vznikli navrhovateľke 3/ titulom trov právneho zastúpenia za 11 úkonov právnej služby á 135,27 Eur (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie návrhu na súd, účasť na pojednávaní dňa 11.11.2014 a 20.1.2015 v trvaní od 8:30 hod. do 10:45 hod., porada s klientom dňa 17.11.2014, 8.3.2015, odvolanie proti rozsudku zo dňa 10.3.2015, ďalšia porada s klientmi 21.3.2015, vyjadrenie k odvolaniu odporcu 22.3.2015, a účasť na pojednávaní 21.6.2016), 4 x režijný paušál á 8,04 Eur, 5x režijný paušál á 8,39 Eur, 1x režijný paušál 8,58 Eur, 20% DPH zo sumy 1.627,99 Eur t.j. 325,60 Eur, spolu 1.953,88 Eur.

Súd navrhovateľkám 1/,2/,3/ nepriznal uplatnenú náhradu trov právneho zastúpenia za úkon právnej služby a to porada s klientmi dňa 10.11.2014, nakoľko súd má za to že uvedený právny úkon (resp. dva právne úkony) spadá pod úkon právnej služby príprava a prevzatie zastúpenia. Súd taktiež navrhovateľkám nepriznal uplatnenú náhradu trov právneho zastúpenia za úkon právnej služby a to návrh na vykonanie dokazovania z 18.11.2014, nakoľko sa jednalo o podanie v ktorom právny zástupca navrhovateľiek oznámil súdu konkrétne mená a adresy svedkov, pričom samotný návrh na vykonanie dokazovania vylúčením svedkov právny zástupca navrhovateľiek navrhol na pojednávaní dňa

11.11.2014. V zmysle zákona č. 655/2004 Z. z. o náhradách a odmenách advokátov za poskytovanie právnych služieb tento úkon právnej služby nie je teda písomným podaním týkajúcim sa veci samej tak ako to predpokladá § 13a ods. 1 písm. c/ zákona č. 655/2004 Z. z..

Navrhovateľky 1/ - 3/ sú v zmysle § 4 ods. 2 písm. i) zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v platnom znení oslobodené od súdneho poplatku, preto súd v zmysle § 2 ods. 2 Zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v platnom znení uložil odporcom 1/, 2/ povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Považská Bystrica súdny poplatok z návrhu vo výške 1.050,- Eur, vypočítaný podľa Položky 7b písm. b) Prílohy Sadzobníka súdnych poplatkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Považská Bystrica písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí podať podpísané. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.